Է. ՏԱՐԻ 1953 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 14 ՀՐՈՏԻՑ 4382 – Հ. Տ. 20 ՅՈՒԼԻՍ 1890 – Ն. Տ. 1 ՕԳՈՍՏՈՍ 1890 – ՀԻՃՐ. 16 ՁԻԼ ՀԻՃԱՅԻ 1307 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ԱՌԱՎՕՏԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան գրաւեալ արտօնք	160
» » եռամսեայ » »	80
Գաւառաց » »	40
» » »	200
» » »	100
Օտար երկիր	56
» »	28

Դեռ գրաւեալ տարեկան գրաւեալ է
Եռամսեայ գրաւեալ է

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՌԱՎՕՏԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

ԱՆՄԱԿԿԱՑԱԾ ԵՒ ԲԱՑԻ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

آره‌وك غازه‌سی نورادونكيان خانده‌ده غلطه‌ده‌كی آره‌وك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Կ. ՊՈԼԻՍ, 20 ՅՈՒԼԻՍ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Մեր ազգայնոց խորին ուշադրութեան կը յանձնարարենք հետեւեալ տողերը, զորս երկար ժամանակ ի Թուրքիա բնակած անգլիացի վաճառական մը կը գրէ անգլիական թերթի մը մէջ, Թուրքիոյ արհեստից ու վաճառականութեան վիճակին վրայ.

«Եթէ արդի արհեստք և շատ մը նոր արհեստք ու ճարտարութիւնք չեն զարգանար ի Թուրքիա, յանցանքը Թուրքիոյ հողին ու կլիմային վերագրելի չէ բնաւ։ Թուրքիոյ ժողովրդեան մէջ իակ կը պակսին ճարտարութիւն, արհեստի սէր, և գործունէութիւն։ Օրինակի համար, Թուրքիա ընտիր խաղող կ'արտադրէ, և բնիկներն այնքան անփոյթ են գինի չինելու և վաճառելու որ հիմակ օտարազգիք ձեռք զարկած են այս գործին։ (Նամակագիրը կը յիշէ Էրզնգէօլի այգիներուն յաջող վիճակն, և անգլիական ընկերութիւնն որ նոյն այգիները կը շահագործէ։ Նամակագիրը կը յարէ թէ այս ընկերութիւն Բարելյուսոյ Հրուանդանէն, Երուսաղէմէն և Մալթայէն գինիի յանձնարարութիւններ կ'ընդունի, և Անգլիայէն «գրեթէ ամեն օր» յանձնարարութիւններ կուգան իրեն։)

«Ուրիշ արհեստներ ալ զարգանալու համար այսպիսի ձեռներիցութեան մը կը կարօտին։ Թուրքիա կարող է իւր խաղողին չափ ընտիր պտուղներ արտադրել ամեն տեսակէ։ Բալիփորնիոյ մէջ պտուղները մեծ հարստութիւն են։ Հոն հաստատեալ դրամատեարք և արհեստագործք պտուղները մասնաւոր գործարաններու մէջ կը մաքրեն, երկար ժամանակ պահուելու վիճակի մէջ կը դնեն, և աշխարհի ամեն կողմը կը զրկեն տուփերով և սնտուկներով։ Այն տեսակ գործարաններ Թուրքիոյ մէջ ալ կրնան հիմնուիլ, և իրենց պտուղներով մեծ տուրեւառ կրնան ընել Թուրքիացիք։

«Թուրքիացիք ամեն տարի կարեւոր գումարներ կը վճարեն օտար երկիրներէն փաթաթէս դնելու համար, մինչ Թուրքիոյ հողն իւր ժողովրդեան պէտք եղածէն աւելի փաթաթէս կարող է արտադրել։ Եթէ ստորին վայրեր լաւ չի բուսնիր փաթաթէս, Պրուսայէ հեռի երթալու պէտք չկայ՝ փաթաթէսի խնդրած բարեբեր բարձրաւանդակները գտնելու համար։

«Զուիցերեան դրութեան հետեւելով, դուարաց հօտերը զով բարձրաւանդակներ փոխադրելով ամրան ամսոց մէջ, կարելի է ընտիր կարագ չինել Թուրքիոյ մէջ։ Անգամ մը, Կաւկասեան լեռներէն անցած պահուս, այս բարձրաւանդակներուն վրայ տեսայ կովերու գեղեցկագոյն երամն որուն երբեք պատահած լինիմ, և դիտեցի որ տեղացիք և Ռուսիայէն եկած ճարտարագործ գաղթականք կարագ կը չինեն և կը զրկեն Ռուսիոյ ամեն կողմն։ Հոն նոյն բարձրութեան վրայ բաթաթէս եւս կը բուսնի, և Պրուսայի լեռնագաչտին բարեխառնութիւնը գրեթէ հաւասար է այս կաւկասեան լեռնագաչտին։

«Հոս կարելի է նաև հաւեղէն պահել և շատցնել, ինչպէս կ'ընեն Պուլկարիոյ և այլ մօտաւոր երկրաց մէջ։ Լոնտոնի և Ֆրանսայի հրապարակներն ամեն տարի մեծաքանակ հաւեղէն կ'ընդունին Պալքաններէն, և Թուրքիացիք կարող են ման և բաժին ունենալ այս ապահովեալ շահէն։ Եթէ օտար երկրաց ոմանց մէջ շաքարի արտածման համար տրուած պարգեւք չնչուին, Թուրքիոյ մէջ շատ տեղեր շաքար կրնայ չինուիլ, ըստ որում ճակնդեղն առատ, տեսակն ալ լաւ է։ Բայց շնորհիւ այն պարգեւներուն, շաքարի օտար գործարանատերք կարող կը լինին իրենց շաքարը ծախել նախնական ծախքէն ալ պակաս և գարձեալ շահիլ, այնպէս որ Թուրքիոյ մէջ շաքարի ճարտարութիւնն եւս նոյն եղանակաւ պաշտպանուելու կը կարօտի ի սկզբան։

«Թէ բնիկ ճարտարութիւնն ո՛րչափ շահաւոր կրնայ հանդիսանալ, և նոր ասպարէզներ բանալ, իբրեւ օրինակ յիշեմ կապերտի գործն, յորում ինչ ինչ նոր յատակագծերու և գծագրութիւններու ընդունելութեան շնորհիւ, օտարազգեաց ճաշակն աւելցաւ օսմանեան կապերտներու վրայ, և վերջին հինգ–վեց տարւոյ մէջ արտադրութիւնը կրկնապատկեցաւ։ Այս տուրեւառ օր ըստ օրէ կ'աճի կը զարգանայ, թէեւ ածան հաղորդակցութեան բացակայութիւնն ամեն ժամանակ արգելք է արհեստական և առեւտրական զարգացման։

«Կ'իմանամ թէ թէյը վայրի վիճակի մէջ կը բուսնի Պրուսայի լերանց վրայ, և դարձեալ բանի մը հարկաւոր կը լինի։ Բայց ես ի Կաւկասիա թէյի կանոնաւոր մշակութիւն տեսայ, և կը զարմանամ թէ ինչո՛ւ համար չմշակուի Թուրքիոյ մէջ շահաւոր կերպիւ։ Միակ անպատեհութիւն երկաթուղեաց պակասութիւնն է, և ուրեք ուրեք անապահովութիւն։ Ասոնցմէ դուրս չկայ արգելք անհատական ձեռնարկութեան արհեստական և առեւտրական ասպարէզներու մէջ։»

* * *

Մեր օտարազգի բարեկամին յիշած այս ամեն շահաւոր գործեր մեծ գրամագլուխներ և գիտական խորին հմտութիւններ չեն պահանջեր։ Արհեստի փափաքն իսկ գործնականապէս յառաջ կը բերէ մեծագոյն մասն արհեստական վարժութեան ու փորձառութեան։ Բաւական է որ մեր ազգայինք անգամ մը համոզուին թէ իրենց աւանդաբար տեսածներէն զատ ուրիշ արհեստներու, ուրիշ գործերու մէջ ալ կարող են յաջողիլ և ապրուստ գտնել։ Աւանդականութիւնն որ ուրիշ նկատմամբք օգտակար կողմեր կրնայ ունենալ, մանաւանդ աղգութիւնն և անոր յատկանիշն եղած հանգամանքները պահպանելու համար, ընդհակառակն բացարձակ վնասաբեր է կենաց յառաջդիմական պայմաններու մէջ, այն ամեն գործոց և զբաղմանց մէջ զորս ժամանակը կը փոփոխէ նորանոր ծանօթութեանց շնորհիւ։ Ցնտեսական պայմանք էապէս փոփոխական են, հետեւելով բնութեան այժերուն վրայ մարդկային հետազօտութեան ընթացքին, այն այժերուն որք մարդուս ապրուստը, կեանքը կը կազմեն։ Երկրագործութիւնն, օրինակի համար, կարելի չէ դարէ դար անփոփոխ նոյն ձեւով ի կիր առնուլ անպատիժ, քանի որ երկրագործական արուեստին հետ կապակցեալ բնական, քիմիական և մեքենական ծանօթութիւնք յառաջդիմական են, և դարէ ի դար փոփոխական։ Նոյնն առաւելագոյն իրաւամբ կարելի է ըսել ուրիշ ամեն արհեստի, շահագործութեան ամեն առարկայի վրայ։ Ապրուստի միջոցներու մասին աւանդականութիւն աղետալի բան մ'է ուրեմն, և մեր ժողովրդեան աղքատութեան պատճառներէն մին ալ ճշդիւ այս աղետալի աւանդականութիւնն է, որուն կ'ակնարկէինք մեր վերջին յօդուածներով։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի ՌՈՒՍԻԱ

Ռուս արհեստաւորք կը ջանան գործակցութեամբ եւ համերաշխութեամբ բարւոքել իրենց վիճակ։ Այս շարժում սկսաւ Վոլգայի գետեզերեայ գաւառաց մէջ։ Շարժման գլուխը գտնուող ուշիմ արհեստաւորաց նպատակն է՝ ի մէջ այլ անօրինութեանց՝ արհեստագործական դատարան մը կազմել, և որոշեալ պատիժներ տալ այն արհեստաւորաց որք գէշ կ'աշխատին, իրենց յանձնուած գործերը գէշ կը չինեն, որով և արհեստին եւ արհեստաւոր դասուն անպատուութիւն կը բերեն։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ

Վիլհելմ Բ. անյաղ ընթերցող մ'է լրագրաց։ Եւրոպիոյ գրեթէ ամեն երկրաց կարգ մը գլխաւոր լրագիրք ամեն առաւօտ կը բերուին իրեն, և ո՛և է պարտաճանաչ խմբագրապետի մը չափ ուշադրութեամբ և հոգածութեամբ աչքէ կ'անցուցնէ զանոնք, կարեւոր կտորները կը կարէ մկրատով, և կուտայ իւր քարտուղարին որ կարգի դնէ և պահէ, ի հարկին լոյս տալու համար իրեն։—Ի Պերլին յոյժ ժողովրդական է։ Փողոցներու մէջ համաձայն կը չլլի, և շատ անդամ անցորդներուն հետ խօսքի կը բռնուի, ժողովրդեան վիճակին մօտէն տեղեկանալու համար։ Բայց ի Փոցտամ իւր ինքապետական շուքն և արժանապատուութիւնն անվնաս կը պահէ։

—Իւր ի Նորվեկիա մեկնումէն առաջ, Փոցտամի պալատան մէջ սա դէպք պատահեցաւ։—Քանի մը տղայք սովորութիւն ըրած էին կայսերական պալատան ընդարձակ գրասավայրին պատէն անցնելով, այն վիթխարի ծառերու շուքին ներքեւ զինուորի խաղեր խաղալ, և պատերազմ ձեւացնել։ Օր մը այնպէս պատահեցաւ որ Կայսրն և Կայսրուհին գրասավայրին այն կողմէն կ'անցնէին կառքով։ Մանչերն յանկարծ տեսնելով զն։ Վեհափառութիւն, փոխանակ մի կողմ նետելու իրենց գաւազաններն որովք հրացաններ ձեւացուցած էին և փախչելու, կեցան, և իրենց մէջէն երիցագոյնին հրամատարութեամբ, զինուորական կարգաւ շարուելով, զինուորական բարև տուին։ Կայսրն փոխանակ նեղանալու, այնքան ախորժեցաւ որ խոստացաւ մանչերուն թէ զիրենք չպիտի մոռնայ։ Եւ իրօք, մի քանի օր ետքն իմանալով թէ ազգատիկ ընտանեաց զաւակներ են, իւր ծախիւք զինուորական վարժարան մը դրկեց, ուստից օր մը սպայի աստիճանաւ պիտի ելնեն։

—Ի Նորվեկիա, գիտէ՞ք թէ Վիլհելմ Բ. չորս օր և չորս գիշեր ի՛նչ բանի պարապած է։—Ընտիր տեսակ ձուկ որսալու գետակի մը մէջ, դոր Անգլիացի մը, Պ. Պայրն, վարձած է Նորվեկիոյ մէջ։ Կայսրն այս չորս օրերն առանձին անցուց Պ. Պայրընի հետ, մէկ սպասաւոր միայն ունենալով նոյն միջոցին։

ՃԻԶՈՒԻԹՔ

Ֆրանսայէն արտաքսեալ և Անգլիոյ մէջ ի Քանթերպրրի հաստատեալ ճիզուիթք, ի սկզբան 500 աշակերտ ունենալէն ետքն, որոց մեծագոյն մասը ֆրանսացի, տեսնելով որ աշակերտաց թիւը մինչեւ 100 իջած է, եւ մնացեալներն ալ մեկնելու կը պատրաստուին, փակեցին իրենց վարժարան, և չուեցին Անգլիայէն։ Կ'ըսուի թէ մէկ մասը Թուրքիա պիտի գայ։

ԾԻՏԱԼԻԱ

Հռոմէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այս օրերս ի Լիոն վարիճանեալ հարուստ իտալացի վաճառական մը վեց միլիոն ֆր. կտակած է Միլանի, Նափոլիի, Լէկորնի և Ֆիորէնցայի քաղաքային վարչութեանց, բարեգործական և կրթական զանազան նպատակներու համար։

Ի ՄԱՏՐԻՏ

Մի քանի օր առաջ Մատրիտի մեծ բանտին առջեւ սպանիական մէթոտով խեղդամահ եղաւ սպասուհի մը, որ իւր ծերունի տանտիրուհին սպանած էր կողոպտելու նպատակաւ, և իւր ոճիրը խոստովանած։ Առնուազն երեսուն հազար անձինք, մեծ մասամբ կանայք, հաւաքուած էին այս մահու պատիժը դիտելու։ Սպասուհին կիսոմին նստած էր երբ պատժոյ վայրը բերուեցաւ։ Իւր վզէն երկաթեայ փողկապ մը անցունելով խեղդամահ ըրաւ դահիճը։

ՀՆՏԱԽՏ

Կը յիշուի թէ Փեթերսպուրկցի բժիշկ Տքթ. Էլիսէյեւ այս գարնան Պարսկաստան ղրկուեցաւ՝ Կաւկասոյ և Թուրքիոյ սահմանակից պարսկական գաւառաց մէջ հնտախտի ընթացքը քննելու։ Փեթերսպուրկի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ վերջերս տեղեկագիր մը ղրկելով Տքթ. Էլիսէյեւ հաստատած է Ռուսիոյ հիւպատոսներուն յառաջագոյն տուած տեղեկութիւնները։ Տարիէ մ'ի վեր Պարսկաստանի մէջ հնտախտը շատ ծաւալեր է։ Ընդարձակ տարածութեան մը վրայ, հնտախտի դէպքեր կը պատահին շարունակ։ Բայց մեռնողներուն համեմատութիւնը մեծ չէ։ Պարսիկ իշխանութիւնք ճիշդ հաշիւ չեն բռներ, բայց վիճակագրութեան պէտք չկայ եզրակացնելու համար թէ Պարսկաստանի արեւմտեան գաւառք հնտախտի կեդրոն մ'են ժամանակէ մ'ի վեր, ուստից ամեն վայրկեան վախ կայ թէ ի Կաւկասիա և Վասպուրական արշաւէ։

ՄԱԼԹԱ

Մալթայի գլխաւոր թերթն և ուրիշ երկու Մալթէզ լրագրեր Պապին կողմէ բանադրեցան, և կաթոլիկներուն բացարձակ արգիլուեցաւ սոյն թերթերը վաճառել, գնել, կարդալ, որովհետեւ Վատիկանին և Մալթայի եպիսկոպոսին ընթացքը քննադատած էին խիստ լեզուաւ, Մալթայի կաթոլիկ հասարակութեան վարչութեան նկատմամբ Վատիկանի և Մալթայի անգլիական կառավարութեան միջեւ տրրուած որոշմանց առթիւ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՆԻՆ ՆՈՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կը հաստատուի թէ ի Փեթերսպուրկ վեց միլիոն ռուպլի դրամագլխով «Ռուսական Արեւելեան Շոգենաւային Ընկերութիւն» մը կազմուած է, որ շոգենաւային կանոնաւոր երթեւեկութիւն մը պիտի հաստատէ Սեւ ծովու ռուսական նաւահանգստաց և Հընդկաստանի, Չինաստանի, Ճափոնի, Բորէայի և Արեւելեան Սիպերիոյ նաւահանգստաց միջեւ։

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾՔ

Ամէնքի լրագիրք կը պատմեն Զէյլ շոգենաւուն ընկղմումն ընդ մէջ Ռափսինայի և Փորթօ-Ռիֆիթի։ Այս նաւ Խալիֆաքս մեկնած էր 50 ուղեւորներով, 150 ոչխարներով և շատ վաճառքով։ Սաստիկ փոթորկի բռնուելով, շոգենաւը գիշերայն Քոքինօ–Նիսի կղզւոյն եզերքն ինկաւ, և ջուր առնուլ սկսաւ։ Ուղեւորք, ընդ որս երեք կանայք, յուսահատ աղաղակներ արձակել սկսան։ Նաւը խրելուն ա՛յնքան ցնցուեցաւ որ ուղեւորներէ մին ծով ինկաւ և խեղդուեցաւ։ Ուրիշ չորս անցինք նաւակ նստան օգնութիւն ճարելու, և անոնք ալ ընկղմեցան նաւակին հետ։ Նոյն վախճանն ունեցան ուրիշ երկու ուղեւորք որք ծով նետուեցան ցամաք ելնելու յուսով։ Կոհակները խլեցին տարին բոլոր ոչխարներն և վաճառքը։ Մնացեալ ուղեւորք նաւուն վրայ դիզուած վայրկեանէ ի վայրկեան մահուան կը սպասէին, երբ ուղեւորներէն երեքը՝ շատ հեռէն երկու ձկնորսանաւեր տեսնելով՝ ծով նետուեցան օգնութիւն խնդրելու համար, և յաջողեցան անոնց ուշադրութիւնը դարձնել արկածեալ շոգենաւուն վրայ։ Զկնորք, հակառակ փոթորկին, յաջողեցան ազատել ողջ մնացողները, տասն հոգւոյ կորուստէն ետքը։ Զէյլ ի Պիրէոն չինուած էր Պ. Ճոն Մաքտոնալտի նաւագործարանին մէջ։

ԻՏԱԼԱՑԻՔ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆՔ

Ի Պերլին գացած իտալացի հրացանաձիգներն յոյժ դժգոհ վերադարձան Հռոմ, և իրենց գանգատներն յայտնեցին իտալական լրագրաց մէջ։ Ո՛չ միայն ո՛և է մրցանակ չէ տրուած իրենց, (հակառակ իրենց ճարպիկութեան,) այլ և գերման լրագիրք ոմանք, ի գլուխ որոց Սաալի Զայթունգը, ծաղրած են զիրենք իբրեւ «մաքարոնի ուտողներ»։ Նիզակակիցներու մէջ այս տեսակ ընթացք ներելի՞ է, կը հարցունեն այս միամիտ հրացանաձիգներ,—և աւելի ևս միամիտ ֆրանսացի խմբագիրներ այս դէպքն ապացոյց կը համարին թէ «երբեակ նիզակակցութիւնը կարծուածին չափ գօրաւոր չէ»։

ՀԷԼԻԿՈԼԱՆՏ

Գերմանաց առաջին յարաբերութիւնն Հէլիկոլանտի հետ ազետալի եղաւ իրենց։ Համբուրկի բրուսիական հիւպատոսն օրիորդի մը հետ մակոյկ նստած դէպ ի Հէլիկոլանտ զբօսական պտոյտ մը կ'ընէր՝ իւր գերման հայրենասէրի հետաքրքրութեան յաղուրդ տալու համար, երբ մակոյկը շրջեցաւ, և հիւպատոսն, օրիորդն և մակուկավարը խեղդուեցան։

ԲԱՐԱԿ ՀԱՇԻՒ

Լ– Ն–Բ–ի մէջ Պ. Ատամէց կը գրէ թէ անհամար միկրոբներ կը բնակին մեր ամեն օր կերած պանիրներուն մէջ։ Օրինակի համար, ինք գտած է թէ կա՛ուղ «կրամվիէռ» պանիրի մը ամեն կրամին մէջ, երբ թարմ է պանիրն, 90 էն 140 հազար միկրոբք կան։ Իսկ 74 օրուան պանիրի մը մէկ կրամին մէջ՝ 800 հազար։ Երեսին մօտ աւելի շատուոր են միկրոբք քան պանիրին կեդրոնին մէջ։ Դարձեալ կաւուղ տեսակ պանիրի մը երեսին մօտ մէկ կրամին մէջ 3.600.000 էն մինչեւ 5.600.000 միկրոբք կան, այնպէս որ այս տեսակ պանիրի մը 360 կրամին մէջ (գրեթէ 120 տրամ) նոյնքան կենդանի էութիւնք կան որքան մարդիկ կան բովանդակ աշխարհիս վրայ։—Կլորիկ հաշիւ մը որ ամեն պանիր ուտողի միտքէն չանցնիր ամեն անգամ։

ԵԳԻՊՏՈՍ

Ֆրանսա ծանոյց եգիպտական կառավարութեան թէ կ'ընդունի որ եգիպտական պարտուց փոփոխումէն խնայեալ գումարն այս տարի գործածուի տաքապարհակ աշխատութեան ջնջման։ Ուրիշ տարիներու համար Փարիզի կառավարութիւնն այժմէն յանձ-

---

—)(11)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՍԴԱՆԼԻԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ի ԽԱՒԱՐԱԿՈՒՌՆ ԱՓՐԻԿԷ

Յունիս 16 ին, արշալոյսին մեկնումի, 113 Զանզիպարցիներով, 95 մատի բեռնակիրներով, եւ էմինի չորս զինուորներով։ Արագ կը յառաջանան։ խումբը կը հասնի Իրդոյի արար կայարանն ուր առաջին անգամ երթալու ատեն այնքան նեղութիւն քաշած է։ Բայց ժամանակները փոխուած են։ Քիլոնկա Լոնկա մէկդի թողած է իր գոռոզութիւնն, այնչափ խոնարհ է որչափ դաժան եւ պահանջող էր մէկ քանի ամիս առաջ։

Հանգրուանները տակաւին տաժանելի են, ուտեստներն երբեմն հազուագիւտ, գիւղերէն շատերն այրուած են։ Արաբներն անցած են անկից։ Դիակները տարածուած են ճամբուն վրայ եւ Սդանլի իրեններէն շատերը կը թողու իրեն եւսն։

Յունիս 31ին, կը հասնին յԱվիսիպպա, որ հռչակաւոր է նախորդ տարին իր ընդդիմութեամբը վերջապահ գնդին եւ թունաւոր նետերուն աղետաբեր ազդեցութեամբը։

Ուկարրուուէ բանակած էր Բանկայի ջրվէժներուն ստորեւ։ Սդանլի հաստատուեցաւ միւս եզերին վրայ, արար գերեվաճառին դիմաց, ուսկից սակայն տրտնջալու պատճառ մը չունի։ Ուկարրուուէ իրեն յանձնեց ուտեստով լեցուն երեք մեծ տեղական նաւակ, որոցմով խումբը պիտի կրնար քերել ջրվէժները, ուղեւորելով Արուհուիմիէն։ Օգոստոս 17 ին Պանալեա կը հասնին։

ԱՂԷՏՔԸ

«Բայց ճերմակ հագուստներ կը նշմարեմ, և, դիտակս առնլով, կը տեսնեմ կարմիր դրօշակ մը կայմի մը ծայրը... Արդեօ՞ք... Թեթեւ չունչ մը կը ծփացնէ դրօշակին ծալքերը։ Ճերմակ մահիկը, աստղը կ'երեւին։ Դեռինը կը ցատքեմ։ «Տը-ղաքնե՛ր, հազարապետը։» Ահագին հուրրա մը կը պատասխանէ ինձ։ մակոյկները ուժով կը գործածեն թեւաձկներն եւ իրարու հետ կը մրցին արագութեան մասին։

«Գիւղէն 180 մեդր հեռի, կանգ կ'առնուն։ Եզերքը ծածկուած է օտարականներով։ Կը գոչեմ. «Ո՞վ էք դուք։»

«Սդանլիի մարդի՛կը» պատասխանեցին ինձ սուահէլի լեզուաւ։ Այս խօսքերէն ապահովցած, կամ մանաւանդ ճանչնալով Եւրոպացի մը ցանկապատին դրան առաջ, կը մտնենք։ Եւրոպացին ետին կը դառնայ։ Պ. Պոնին էր, մեր խմբին բժշկին օժանդակը։ Իրեն ձեռքը սեղմեցի։ «Ի՛հ, Պոնի, ըսի իրեն, ի՞նչպէս էք։ Ո՞ր է հազարապետը։

—Հազարապետը մեռած է, պարոն։

—Մեռա՞ծ, Տէ՛ր Աստուած, ի՞նչպէս, տենդէ՞։

—Ո՛չ, պարոն, գնդակով մը սպանուած։

—Ո՞ւսկից։

—Մանեւէմանեներէն, Թիբբու-Թիպի մարդոցմէն։

—Ի՞նչ կ'ըսէք։ Ո՞ւր է Պ. ճէյմսընը։

—Սդանլիի Զրվէժները։

—Բայց, Տէ՛ր Աստուած, ի՞նչ ընելու գացած է հոն։

—Ուրիշ բեռնակիրներ փնտռելու։

—Ո՞ւր է Պ. Ուարտը, Պ. Թրուբը։

—Պ. Ուարտ Պանկալա է։

—Պանկա՛լա, Պանկա՛լա, ի՞նչ գործ ունի Պանկալայի մէջ։

—Այո՛, պարոն, Պանկալա է, և Պ. Թրուբ Անգլիա վերադարձած է հիւանդութեանը պատճառաւ արդէն մէկ քանի ամիս առաջ։

«Այս խօսակցութիւնը նախաշաւիղն էր ամէնէն դառնակսկիծ պատմութեան զոր կարելի եղած է արձանագրել երբեք, ամէնէն զարմանալի յուսախաբութեանց որոց կրնար ենթարկուիլ մեր խումբը։»

Համառօտ խօսելով, Սդանլիի իր եւսն թողուցած 271 մարդոցմէն 131 ը մէջտեղ չկան, և ասոնցմէ 102 ը մեռած են։ Մնացեալք դասալիք եղած կամ Եմպույեա մնացած են։

Սդանլի կը ջանայ լիովին վերահասու ելլալ իր վերջապահ գնդին արկածներուն։ Չկրնա՞ր հասկնալ։ Իրօք, Թիբբու-Թիպ խաբած է զինքը, բայց իր ետին թողուցածին պէս մարդիկ ի՞նչպէս ո եւ է լուրջ փորձ մը չեն ըրած իրեն մխանալու համար։ Ի՞նչպէս այնքան թեթեւութեամբ հաւատացած էին թէ ինք մեռած էր եւ իր անձնական գոյքերն եւ ուտեստներուն մէկ մասը ղրկուած էր ի Ստորին Բոնկո, մինչդեռ շարիքները կը ծանրանային երկրորդ խմբին վրայ և ամէն բանէ զուրկ կը մնային։

«Եւ այն թշուառութիւնները զորս մեզ պատմեցին, շատ աւելի ծանր էին մեր աչուքներով ապատ թշուառութիւններէն։ Գրիչը չկրնար գրել եւ լեզուն չկրնար պատմել այդ ժանտայտի մթնաբերդին արհաւիրքը։ Զարդաթորմի հիւանդութիւնն, որ այնչափ զոհեր կը պատճառէ բարբարոսներուն մէջ, կը տեսնուէր այդ թշուառներուն դէմքին եւ մարմնոյն վրայ, այլակերպեալ, ուռեցած, խոցերով եւ սպիներով ծածկուած։ Հետաքրքրութենէ շարժեալ, իրենց դիմագծութեան վրայ դրոշմեալ մահուան ազդած սոսկմանն անտարբեր, կուգային տեսնել և մոռկ ընել Մեծ Անտառէն հասնողները։ Վեց դիակներ փռուած էին անթաղ ոգեվարները, տասնեակներով, կը կը տարածէին իրենց շարաւալից պարարները։ Ուրիշներ, որք անարիւնութենէ, թանչքէ կամ բաժակակալներու չարի լայն վէրքերէ այն աստիճանի հասած էին որ ցցուած ոսկորներու վրայ կաչինին միայն մնացեր էր, կը քաշկռտուէին դէպ իրենց հին բարեկամներն և բարի գալուստ կը մաղթէին։ բարի գալո՞ւստ այդ դիակնարանին մէջ։ Տկարացած, յոգնած, մարմնով ու մտքով չարաչար տառապած, ի՞նչպէս կրցայ տանիլ այդ առաջին ժամերը։»

ԵՐԿՐՈՐԴ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՆԻԱՆԶԱ

Օգոստոս 21ին, երկրորդ խումբն եւս ճամբայ կ'ելլէր դէպի Նիանզա, առաջնորդութեամբ արշաւանքին կորովի հրամանատարին։ Մինչեւ Ավատիքօ, Իդուրի գետին երրորդ ջրվէժէն անդին, կը հետեւի գետին ձախ եզերին, այսպէս անցնելով այն ճամբէն ուսկից Սդանլի երկու անգամ անցած է։ Այդ ճամբուն վրայ կը նեղուի բնիկներէն, որք 30 օրուան մէջ իր 14 մարդը կ'սպաննեն։ Մաղախսը կը ճարակի մայումպա բեռնակիրներուն մէջ, միջադէպեր կը բազմապատկին։ յաճախ դժուարութեանց կը բաղխին՝ ուտեստ հայթայթելու համար։

Սեպտեմբեր 30ին, սահանքներուն մօտ կը բանակին, Ավուկատուէն վեր, Պանալեայէն իրր 250 քիլոմեդր հեռի։

«Ճամբուն վրայ, բնիկ կիներէն մին մանչ մը աշխարհ բերաւ, եւ քիչ յետոյ մայրը ոտքի վրայ եկաւ կանգնեցաւ իր նորածնին մօտ։ Զանզիպարցիները վազեցին եկան ի տես այն անսովոր տեսարանին։ «Գե՛տը նետէ զայն, գոչեց իրենցմէ մին։—Ինչո՞ւ համար, պատասխանեց ուրիշ մը, չե՞ս տեսներ որ տղան չուշէ կ'առնու։—Այո, բայց բոլորովին ճերմակ է, ահռելի հիւանդութիւն մը ունենալու է։»—«Տգիտութի՛ւն, ի՞նչ ոճիրներ կ'ապաստանին խաւարիդ մէջ։ Հայր, ներէ իրենց, որովհետեւ չեն գիտեր թէ ի՞նչ կը գործեն։ կ'ըսէի այդ հարգիկը դիտելով։ Առանց իսկ կասկածելու թէ սպանութիւն մը պիտի գործէին, պիտի մարէին հազիւ վառած այդ փոքրիկ բոցը։»

Յաջորդ օրը, թզկները կ'սպաննեն մանկամարդ խափշիկ մը։

«Նէրքոյի իրար կտրած տեղւոյն դիմացը, Ավէնէլիի բոլորովին մօտ, մանուկ մը թմբկահարի մը կինը, մանկամարդ սիրուն կին չատ վայելչադէմ, պարուէլի մը մէջ մնաւ բանջարեղէններ քաղելու համար։ բոլորովին մօտը պահուրտած վայրենիներ նետերով ծակծկեցին զինքը։ Մինչեւ ետքը նետ համբուրի իր մարմնոյն մէջ մնած։ Իր աղաղակները բոլոր մեր մարդիկն առ ինքն ձգեցին։ ամապարանոք փոխադրեցին զինքը մեր բանակները։ կը պատրաստուէինք ամոնեաքով լուալ իր վէրքերն երբ կռնակի վրայ ինկաւ, ձեռուքներն երկնցուց իր երիտասարդ ամուսնոյն, իր թեւերուն մէջ սեղմեց զայն ամենայն սրտայոյզ եղանակաւ, երկար հառաչ մը արձակեց եւ մեռաւ։ Ուղեւորք ոմանք կ'ըսեն թէ Ափրիկէցիք չեն գիտեր ո՛չ սէր, ո՛չ բարեկամութիւն, ո՛չ նախանց։ Ի՞նչ պիտի ըսէին տեսնելով այս տեսարանը։ Ուրիշ Մանեւէմա կին մը ամէնէն ժանտատեսիլ կերպարանքը կը ներկայացնէր, իր դէմքն ուրիշ բան չէր եթէ նողկանք ազդելիք պալարներու զանգուած մը անտանելի նեխութեամբ, բայց իր ամուսինը զինքը կը խնամէր եւ ամէնէն անձնուէր խանդաղատանօք կը ծառայէր նմա։

(Շարունակեալ)

նառութիւն չըներ, պահելով իւր գործողութեան ապատութիւնն։ Այս կերպ հաւանութիւն մը հաճելի չէր եգիպտական կառավարութեան, որ սակայն քիչով չատանալու առաքինութիւնն ի գործ կը դնէ, և ի հաշիւ տարապարհակ աշխատութեան բարձման՝ կալուածատրոց վրայ յաւելում մ'ը ներլու գաղափարն ի բաց կը թողուառ այժմ։

ՍՈՒԴԱՆ

Մեծ ճակատամարտ ընդ մէջ Պակկարաներու, որք տիրող ցեղն են ի Սուտան և որոց կը պատկանի Խարթումի հանրածանօթ Էմիրն, և ճաալիններու, որք տիրող ցեղին հակառակորդ են։ Ճակատամարտը տեղի ունեցաւ յԷլ-Ֆաշէր, Տարֆուրի նահանգին մէջ։ Պակկարայք յաղթուեցան, բայց իրենց ոյժերը կը ժողվեն նոր ընդհարման մը համար։

Ի ՎԻԵՆՆԱ

Մանուցինք անցեալ օր Վիեննայի երեւելի սեղանաւոր Քէնոլէրի սանկութիւնն եւ դատապարտութիւնն եօթնամեայ բանի աշխատութեան։ Իւր բաց չորս միլիոն ֆր.է աւելի է։ Հաշուեքննիչք վկայեցին թէ 1878էն ի վեր բաց ուներ, բայց և այնպէս անխոով կը շարունակէր իւր պերճ կեանքը, չապալով երեկոյթներ, ընդունելութիւններ, պարահանդէսներ։ Ի՞նչ կ'ընէր, ինչո՞վ գէմ կը դնէր ձախողութեան։ — Պարզապէս ի վաճառ կը հանէր աւանդ դրուած թուղթեր, և մէկէն աւանդ ընդունած դրամով ուրիշի մը առնելիքը կը վճարէր, ի ՀԱՍ մանաւանդ իւր օտարազգի և մասնաւորապէս ֆրանսացի յաճախորդաց, որք միշտ կանոնաւոր տոկոս ընդունելով, ադէտին վրայ ամենափոքր կասկած մ'անգամ չունէին։ Այժմ հազիւ իրենց պահանջին 10 %ը պիտի ընդունին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արմաշու Դպրեվանուց մատակարարութեան տեսուչ Արժ. Տ. Ներսէս Ծ. վարդապետ Տէր Բարթուղիմէոսեան մայրաքաղաքս եկած է վերաչինութեան գործոյն վրայօք Պատ. Խնամակալութեան հետ տեսակցելու եւ կարեւոր հրահանգներն ընդունելու համար։

Ազգ. Կեդր. Նախակրթարանի տարեկան հարցաքննութիւնք աւարտած ըլլալով, այս շրջեքշաբթի օր Ամիրթատրոնի մէջ՝ ի ներկայութեան Պատ. Խնամակալութեան և ուսուցչաց՝ երկտեղ ուսանողաց բաշխուեցան իրենց վիճակացոյցերն եւ ոսկեզօծ գրքեր՝ վարուց եւ ուսմանց մէջ յաջողագոյն հանդիսացող աշակերտաց եւ աշակերտուհեաց։

Աւասիկ անուանքն իւրաքանչիւր կարգի յառաջադէմ աշակերտաց.

Դ. կարգէն Պարոնայք՝ Յովսէփ Գէորգեան, Յակոբ Յովհաննէսեան, Համբարձում Կարիկեան։

Կարգէն՝ Յովհաննէս Արեւեան, Արմենակ Աւետիսեան, Մարկոս Առաքելեան։

Բ. կարգէն Օր. Փէփրոնէ Գէորգեան, Մինրան Համբարձումեան, Մկրտիչ Մանուկեան, Եղիա Գէորգեան, Հայկ Ճերահեան։

Ա. կարգէն Վահան Մարտիրոսեան, Մինաս Յակոբեան, Յովհաննէս Գոշմանեան։

Քօրֆուի սամ. նախորդ հիւպատոս Ազն. Մանուկ էֆէնտի Ագաբեան, որ՝ ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ՝ Կալամի ընդ. հիւպատոս անուանուած է, այս առաւօտ Քօրֆուէն մայրաքաղաքս հասաւ իւր Ազն. Տիկնոջ հետ։

Յաւօք կը ծանուցանենք թէ Եղիա էֆէնտի Տէվիրճիպաշեանի մայրը՝ Տիկին Եղիսաբէթ Տէմիրճիպաշեան յետ երկարատեւ հիւանդութեան իւր մահկանացուն կնքեց երէկ դիշեր, իւր բնակարանին մէջ, ի Գատը գիւղ։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղն առաւօտ, ժամ 3ին, ի Ս. Թադեւոս եկեղեցւոջ Գատրգիւղի ուստից հանդուցեալ Տիկնոջ մարմինը պիտի փոխադրուի յԱզգ. գերեզմանատուն Սկիւտարու։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԵՐ ԱՍՏԻՃԱՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇՆԱՆԵՐ

Ոստիկանութեան Նախարար անուանեցաւ Նազըմ պէյ, նախորդ կառավարիչ Բերայի։

Վանայ նախորդ կուսակալ Խալիլ պէյ վերահաստատուեցաւ իւր պաշտօնին մէջ։

Տէպրէի (Մանասթիր) կառավարիչ և զինուորական հրամանատար անուանեցաւ Միրլիվա Ապտուլլահ փաշա, նախագահ զինուորական վարչութեան Սելանիկի։

— —

Միրիմիրանի ստիճան տրուեցաւ Մահմուտ պէյի, փեսայ նախորդ Խալիլ Խամիլի փաշայի։

Իւլալի երկրորդ ստիճան՝ Ճէվատ պէյի, որդի Վեհ. Սուլթանի առաջին սենեկապետ Օսման պէյի, և Համտի պէյի, թարգմանիչ արաբերէնի եւ պարսկերէնի կայս. պալատան։

Սանիյէ Միւթէմիզի ստիճան՝ Հաճի Նէֆիզ էֆէնտի, անօրէն հանրային պարտուց վարչութեան Ադրիանուպոլսոյ։

Մայիսէի ստիճան՝ Ռզմի պէյի, առաջին հարցաքննիչ գատաւոր Նախնական դատարանին Արշիպեղագոսի կղզեաց Նահանգին։

— —

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ մայրաքաղաքիս Եդիպտական գործակատար Մահմուտ պէյի և Վեհ. Սուլթանին հրացանակրաց գնդապետ Թահիր փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Վեհ. Սուլթանի հրացանակրաց գնդապետ Ալի պէյի և Նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշայի որդի Ալի փաշայի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Վեհ. Սուլթանի Մուսահիպներէն Մուհիէտտին աղայի։

— —

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Հեռագրական և թղթատարական վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտի նախընթաց օր կայս. պալատ հրաւիրուելով, ստացաւ Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամանները։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ Բ. Դուռն երթալուն պէս իւր քով հրաւիրեց Ներքին գործոց Նախարար Վսեմ. Միւնիր փաշան, Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշան և եպարքոսական խորհրդական Շէֆիգաթի էֆէնտին, որոց հետ պահ մը խորհրդակցեցաւ ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

—Դարատաղի մայրաքաղաքիս գործակատարն երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշայի հետ։

— —

ՎՍԵՄ. ՍԱՅԻՏ ՓԱՇԱ

Իտալիոյ թագաւորը Նրբակերտ արժանեցեալ բաժակ մը նուիրած է Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշայի։

— —

ՌՈՒՍԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ

Ռուսական Էրէյէ դրօսանաւն երէկ առաւօտ Պոլսոյ նաւահանգիստն հասաւ Պիրէոնէն, և այսօր Պէսիկթաշէ կ'երթայ, ուստից Պ. և Տիկին Նէլիտով Օտեսա պիտի ուղեւորին այդ շոգենաւով, և անտի Բեռլսպուրկ։

— —

ՆԱԶԸՄ ՊԷ

Ոստիկանութեան Նախարար Նազըմ պէյ ոստիկանական պաշտօնէից ընդհանուր հրահանգ մը ուղղելով ծանուցած է որ ամենայն զգուշութեամբ հսկեն և ամէն կարգի դէպքերը, կարեւոր թէ անկարեւոր, առանց վայրկեան մը կորսնցնելու իմաց տան ոստիկանական պահականոցներուն։ Ն. Վսեմութիւն հրամայած է Պոլսոյ, Սկիւտարի և Բերայի ոստիկանութեան պետերուն որ անձամբ քննեն իրենց իրաւասութեան տակ գտնուող ոստիկանական պահականոցներն և ասկից զատ քննութեան եղանակ մը հաստատուի թէ ոստիկանութեան պաշտօնեայք ճշդիւ կը գործադրե՞ն այս պատուէրները։ Նազըմ պէյ ծանուցած է թէ եռանդուն պաշտօնեայք պիտի վարձատրուին և անփոյթներն ալ պատասխանատուութեան տակ պիտի մնան։

— —

ՅԻՆԵՐԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Յունաց Ամէն. Պատրիարքին յանկարծական տկարութեան պատճառաւ, Սինոդն և քաղաքական ժողովն որք արտասովոր գումարում մը պիտի ունենային նախընթաց օր ի Ֆէնէր, յետաձգեցին իրենց նիստը։

— —

ԲԻՆՏԻՐԻ ՀՐԿԻԶԵԱԼՔ

Աւասիկ Բէնտիքի հրդեհէն այրած շէնքերու ընդհանուր ցուցակը։ 150 փայտայէն տուն, 30 խանութ, սրճարան և գինետուն, 45 մթերանոց յարդի և դիպի։ Հրկիզեալ գիւղին մէջ կանգուն կը մնան այժմ 25 փայտայէն տուներ, 3 խանութ, Յունաց եկեղեցին և քանի մը հարուստ անձանց ամարանոցները։ Ապահովադրական ընկերութիւններէն Նորթ Պրիթիշը միայն 50 ոսկւոյ վնաս մը կրած է այս հրդեհէն։

. . .

Հրամանաւ Վեհ. Սուլթանին՝ 100 վրան եւս ղրկուած են Տրիկզլոց պատսպարման համար։ Դիմասիրա անձինք նպարեղէն և հանդերձ կը բաշխեն այդ տարաբաղդներուն, որոցմէ հարիւրի չափ անձինք ջերմէ բռնուած են։ Նը-պաստամատոյց յանձնաժողովն, որուն կազմութիւնը ծանուցինք երէկ, հանգանակութեան ձեռնարկած է արդէն։

— —

ՕՏՈՒՆ-ԳԱԲՈՒԻ ՀՐԿԻԶԵԱԼՔ

Մէնդէս կը հերքէ այն զրոյցը թէ Օսմ. կայս. Պանքան 60,000 ոսկւոյ փոխատուութիւն մը պիտի ընէ Օտուն-Գաբուի հրդեհէն ճլատեալ առաղձի վճառականաց։ Իրաւ է թէ այս մրցօք առաջարկութիւն մը եղած է Օսմ. Պանքային, սակայն անոր ընդունելութիւնը կախում ունի տրուելիք երաշխաւորութենէն։

— —

ՆՈՒՐԻ ՓԱՇԱ

Հիճազի կուսակալութիւնն հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

Ի Թաիֆ բանտարկեալ Նուրի փաշայի մահուան պատճառներուն վրայ յուլիս 10 թուականաւ բժշկական տեղեկագիր մը ուղղուած է Հիճազի հրամանատարին։ Ըստ այդ տեղեկագրի, Նուրի փաշա տասը տարիէ ի վեր մելամաղձոտութենէ և թոքատապէ կը տառապի եղեր։ Այս հիւանդութիւն երբեմնակի սաստկանալով մարմինը վերջին աստիճան տկարացուցեր է։ Վերջապէս այս հիւանդութենէ առաջ եկած են արեան նուազութիւն, փորհարութիւն եւլլն, որք մահ պատճառած են։ Նուրի փաշա մեռած է յուլիս 3ի երեքշաբթի գիշեր ժամ 3ին։

— —

«ՊԼԻՆԻԶԼԻ» ՇՈՓԵՆԱՒԸ

Աւստրիական Լոյտի Կ. Պոլսոյ գործակալութիւնը երէկ հեռագիր մը ստացած է Լիւչիոյի նաւապետէն որ կը ծանուցանէ թէ Պէրէնէյ շոգենաւն իւր խրած վայրէն ազատուեր է չորեքշաբթի իրիկուն և թէ Վատիքայի նաւահանգիստը կը գտնուի այժմ։ Պէրէնէյն պէտք եղած նորոգութիւնները կրելու վրայ է, քիչ օրէն Դրիէսդ ուղեւորելու համար։ Լոյտի կեդր. վարչութիւնը որոշած է որ արկածեալ նաւուն ապրանքները Դրիէսդ դարձուին։ Աբօլլօ շոգենաւն, ուր փոխադրուած են այդ ապրանքներ, Պէրէնէյին պիտի հետեւի մինչեւ Դրիէսդ։

— —

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Երէկ մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը ծանուցած է թէ Հիճազի նահանգին մէջ հնտախտ երեւան ելեր է, և թէ այս չորեքշաբթի նոյն նահանգին մէջ հարիւր տասը մահեր պատահեր են հնտախտէ։

Առողջապահական ժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշայի և երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց Հիճազի մէջ երեւան ելած հնտախտին դէմ ձեռք առնուելիք առողջապահական միջոցներուն վրայ։

—Մուսուլի մէջ երեւան ելած հընտախտը ճարակած ըլլալով, առողջապահական վարչութեան որոշմամբ Տոքթ. Մալէգեան էֆէնտի երէկ այդ կողմն ուղեւորեցաւ, հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար։

Առողջապահական Վարչութիւնն երկու տարի առաջ եւս համանման պաշտօնով մը Ասիր ղրկած էր զՏր. Մալէգեան էֆէնտի որ յաջողած էր, ազդու միջոցներու շնորհիւ, այն կողմերէն անհետ ընել հնտախտն որ կ'ըսպառնար վարակել նաեւ Հիճազի նահանգը։

Լ. Հերալտ գովեստիւք կը խօսի Տր. Մալէգեանի վրայ որ, կ'ըսէ, այսպիսի պաշտօնի մը համար պահանջուած տոկունութիւնն ու ճարտարութիւնը ունի, և յոյս կը յայտնէ թէ Մուսուլի նահանգն եւս Ասիրի չափ բաղդաւոր պիտի ըլլայ։

. . .

Ճէզիրէի Իմ-էֆ Իմ-ՇՀՀ լրագրին մէջ հետեւեալները կը կարդանք։

Վանայ կուսակալը 18 յունիս թըւականաւ հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Առողջապահական վարչութեան։

Հէքեարիի կառավարիչէն հեռագրական տեղեկագիր մը ստացայ, ծանուցանելով թէ Իմամիյէ գաւառակին մէջ հիւանդութիւն մը երեւան եկած է։ Այս հիւանդութենէ վարակուողներու մարմինը կը սեւնայ ու եղունգները կապոյտ գոյն մը կ'ստանան։ Վարակուողք յաճախակի փսխումներ և փորհարութիւն կ'ունենան։ Հիւանդութիւնն երեք չորս օր կը տեւէ։ Օրական չորս-հինգ մահեր կը պատահին։ Գալ գաւառակին մէջ եւս միևնոյն հիւանդութիւնն երեւան եկած ըլլալով, տասն և հինգ մահեր պատահած են։ Այդ տեղը բժիշկ չգտնուելով կառավարիչը կը խնդրէ բժիշկ մը ղրկել։ Այդ տեղ թէեւ նահանգին առողջապահական բժիշկը ղրկեցի, սակայն էէքեարիի նման ընդարձակ գաւառի մը մէջ բնաւ բժիշկ մը չգտնուիլը մտատանջութեան մատնած է թէ՛ կառավարութիւնն և թէ՛ ժողովուրդը։ Հետեւաբար կը խնդրեմ որ իրաց վիճակին դարման մը տանելու համար պէտք եղած հրամանները տաք, որոց որ անկ է։

Վանայ առողջապահական բժիշկ Տոքթ. Պակազիլոզ հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է 18 յունիս թուականաւ։

Իմամիյէէն Վանայ կուսակալութեան ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Իմամիյէի կողմերն հնտախտ երեւան եկած է։ Այսօր կուսակալին հրամանաւ Վանէն յիմամիյէ կուղեւորիմ հարկ եղածն ի գործ դնելու համար։

Ճիգրանակերտի կուսակալութիւնը Մարտինէն յունիս 20 թուականաւ հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է առողջապահական վարչութեան։

Դ. Զօրաբանակին կողմէ ի ճէզիրէ ղրկուած բժիշկ տոքթ. Մուսթաֆա էֆէնտիի տեղեկագրոյն վրայ ծանուցած էի թէ ճէզիրէի մէջ ոչ ու է տարափոխիկ հիւանդութիւն չկայ։ Սակայն Տոքթ. Մուսթաֆա էֆէնտիի եւ ճէզիրէ գտնուող Տոքթ. Մէհմէտ էֆէնտիի կողմէ այսօր առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հնտախտի գոյութիւնը ապացուցուած, եւ երեք հոգի բռնուելով, մին մեռած է։ Այդ տեղեկագիր անհրաժեշտ կը դատէ հարկ եղած կէտերու վրայ զինուորական շրջանային հաստատել։ Առողջապահական վարչութեան կողմէ աստ ղրկուած Տոքթ. Քորբատօ ճէզիրէ ուղեւորեցաւ։ Վերջին անգամ ղրկուած բժշկի տեղեկագրոյն կըսպասեմ։

Տոքթ. Քորբատօ Տիարպէքիրէն յունիս 15 թուականաւ և կէս օրը երեք ժամ անցած հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Առողջապահական վարչութեան։

Մարտինի կառավարչին կողմէ եկած հեռագիր մը կը պարունակէ Տոքթ. Մէհմէտ էֆէնտիի կողմէ տրուած տեղեկագրոյ մը պատճէնը, որուն համեմատ՝ ծագած հիւանդութիւնը ժանտատենդ է, երբեմն մահացու։ Սակայն Տոքթ. Մուսթաֆա էֆէնտիի տեղեկագրոյն կ'ըսպասեմ, զի մի գուցէ ախտաճանաչութեան մէջ սխալում մը եղած ըլլայ։ Տոքթ. Ամատէօ հոս հասաւ, սակայն ուղեւորութեան յոգնութիւններէն հիւանդացաւ։ Ջերմաչափը 45 աստիճան ցոյց կուտայ շուքին մէջ։

Տոքթ. Քորբատօ նոյն օրը եւրոպական ժամ 9ին հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է։

Կուսակալը, որ Մարտին կը գտնուի, հրամայած է ինձ ճէզիրէ երթալ, որովհետեւ Տոքթ. Մէհմէտ էֆէնտիէ առնուած ուրիշ հեռագիր մը կը հաստատէ հնտախտի գոյութիւնը։

Տոքթ. Քորբատօ իւր բռնելիք ընթացքին վրայ հրահանգ կը խնդրէ և ուրիշ հեռագրաւ մը կը ծանուցանէ թէ կուսակալին անմիջական մէկ հրամանին վրայ ճէզիրէ ուղեւորած է։

Պաղտատի առողջապահական բժիշկ Տոքթ. Լուիզ հետեւեալ հեռագրերն ուղղած է Առողջապահական վարչութեան։

Պաղտատ, 13 յունիս

Մուսուլի կողմը Նէհրանի անուն տեղը հնտախտի նման հիւանդութիւն մը ծագած ըլլալով, Միւշիր փաշան այդ կողմը ղրկեց Տոքթ. Բէրթէվ էֆէնտին։

. . .

Պաղտատ, 15 յունիս.

Տոքթ. Բէրթէվ էֆէնտի հեռագրաւ կը ծանուցանէ թէ Նէհրանի մէջ ծագած հիւանդութիւնը ժանտատենդ է։

Տիարպէքիրի կուսակալութեան կողմէ հետեւեալ հեռագիրն ուղղուած է Առողջապահական վարչութեան։

Այսօր Տոքթ. Քորբատօէ ու Մուսթաֆա էֆէնտիէ հեռագրեր ստացայ, որք հնտախտին երեւան ելած ըլլալը կը ծանուցանեն։ Պէտք եղած տեղերը քառանթինայի շղթաներ հաստատելու համար գրեցի ի Մուսուլ, ի Հալէպ, ի Բաղդէր, ի Մարտին և Տիարպէքիրի կեդրոնը։ Ճէզիրէի մէջ գումարտակ մը զինուոր կը գտնուի արդէն։ երեք օր առաջ ուրիշ գումարտակ մը եւս ղրկուեցաւ Մարտինէն, Միտեաթի և Ալնխէի ճամբայները պահպանութեան տակ առնուեցան մէկ գումարտակ զօրաց միջոցաւ։ Խնդիրը նոյնպէս ծանուցուեցաւ Դ. զօրաբանակի հրամանատարութեան։ Մարտինի կառավարչին հրաման տրուած է երեք օր քառանթինա սպասել տալ հեծելազօրաց այն գումարտակին որ Տոքթ. Քորբատօի հեռագրէն առաջ ճէզիրէէն ճամբայ ելած էր կարաւաններու ճանապարհաց վրայ հսկողութիւն կատարելու համար։ Ուղուած դեղագործներն և դեղերը ղրկեցի։ Առ այժմ ձեռք առնուած միջոցներն ասոնք են։

Տոքթ. Քորբատօ յունիս 23 թուականաւ հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Տիարպէքիրի կուսակալութեան։

Հնտախտին ի ճէզիրէ գոյութիւնը հաստատուեցաւ։ Կը խնդրեմ հարկ եղած հրամանները տալ որոց որ անկ է ամէն միջոց ձեռք առնելու եւ նահանգն այդ արկածէն զերծ պահելու համար։ Նասիպին գաւառակն ևս հսկողութեան տակ առնուլ հարկ է։ Հետեւեալ տեղերն եւս քառանթինայի ենթարկել պէտք է Միտիաթ, Մարտին, Նասիպին, Կիւլիսարին, Ավնիյէ, Տիարպէքիր, Սգերդ, Սիլվան, Ուրֆա, Զախօ և Մուսուլ։ Նոյնպէս կը խնդրեմ որ պատի մեկնող հեծելազօրաց գումարտակը նահանգէն ներս չմտած տասնհինգօրեայ քառանթինայի ենթարկուի։ Պէտք է նաեւ հսկողութիւններ կատարել ի Կիւլսարին, յԱվնիյէ և Նասիպին, ուրկից կարաւաններ կանցնին։ Անցագիր չունեցող ուղեւորները պէտք չէ շղթայէն ներս առնուլ։ Կը խնդրուի որ Մարտինէն գեղագործ եւ դեղեր ղրկուին ասա։

. . .

ճէզիրէ, 22 յունիս

Հնտախտ տասն հոգի բռնուելով չորսը մեռան։ Տոքթ. Մուսթաֆա էֆէնտի Խոսէր գիւղն երթալով քննութիւններ կատարած և տեղեկագրած է թէ անդ ևս հնտախտ երեւան եկած է։ Քան հոգի բռնուելով, հինգը մեռած են։ Մուսթաֆա էֆէնտի վաղը Շեադանէ գիւղն երթալով քննութիւններ պիտի կատարէ։ Վաղը Միտիաթի ճամբով Տիարպէքիր պիտի ուղեւորիմ, սակայն շղթային մէջ պահ մը պիտի կենամ։

Հեռագիր Տոքթ. Մուսթաֆա էֆէնտիի, ուղղեալ առ կուսակալն Տիարպէքիրի։ 24 յունիս.

Պատասխան Ձեր Վսեմութեան 22 յունիս թ՝ուական հեռագրոյն։ Հնտախտէ վարակեալ տուները մեկուսացնելու հրամանը գործադրեցու վրայ եմ։ Վարակեալ տուներու թիւն այսօր քառասունի հասաւ։

Հեռագիր Տոքթ. Քորբատօի ուղղեալ Առողջապահական վարչութեան, 24 յունիս։

ճէզիրէի մէջ ասիական հնտախտ կը տիրէ։ Ցուեսիս 22ին 14 դէպքեր ու 6 մահեր պատահեցան եւ 23ին՝ 10 դէպքեր ու 4 մահեր։ Տոքթ. Մուսթաֆա էֆէնտի Խոսէր գիւղն երթալով հաստատած է թէ անդ ևս հնտախտ կը տիրէ։ Այս առթիւ հարկ եղած յանձնարարութիւնները կատարեցի։ Կը խնդրուի տեղեկութիւններ տալ կուսակալին՝ ճէզիրէի առողջապահական վիճակին ինչպէս նահանգին պահպանութեան գործին վրայ։ Պահպանութեան կարօտ տեղերն են Նասիպին, Միտիաթ, Մարտին, Տիարպէքիր, Սիլվան, Ուրֆա, Զախօ, Սըղերդ եւ Մուսուլ։ Տիարպէքիրի և Միտեաթի միջեւ քարանթինայի շղթայ մը հաստատելու համար այդ կողմերը գնացի։ Հիւանդութեանս պատճառաւ անկարելի է արագ գործել։ Տոքթ. Ամատէօ ասկից անցաւ Մուսուլ երթալու համար։

. . .

ճէզիրէ 25 յունիս

Հազար հոգիէ բաղկացեալ վաշտաւոր Աշիրէթներ ճէզիրէէն երկու ժամ հեռու տեղ մը իջեւանած են քսան օրէ ի վեր։ Հաստատուած է թէ հնտախտն ասոնք փոխադրած են։ Ասոնցմէ երկու մահեր պատահեցան։ Այս ցեղն այժմ Հէքքեարիի և Բաղէշի լերանց վրայ կը բնակի։ Ցարդ 65 դէպքեր և 25 մահեր պատահած են։

Հարկ անհրաժեշտ է քառանթինայի շղթայի ներքեւ առնուլ այն տեղերը, զորս թուած էի իմ առաջին հեռագրովս։ Ասոնցմէ զատ երկրորդ շղթայ մը եւս հարկ է հաստատել ի Մարտին, ի Տիարպէքիր և ի Ուրֆա։ ճէզիրէի շրջակայքը չորս ժամ և տասը ժամ հեռաւորութեամբ գտնուած Շայաթի, Խոսէր, Կէզրին, Միրիքեատիր, Շէքեավէր, Եաթբրշան եւ Եոդոս անուն տեղերն եւս հնտախտ ծագած է։

— —

ՈՃԻՐԲ, ԱՐԿԱՅՐ ԵՒ ԱՅԼՆ

Շերքէթի 34 թիւ շոգենաւը նախընթաց առաւօտ Պէսիքտաշի նաւամատոյցէն մեկնած պահուն, ռուսական դեսպանատան պաշտօնեայներէ մին, երբ շոգենաւ կը մտնէր, ծովն ինկաւ։ սակայն շոգենաւին նաւաստիներէն Սթայիս անմիջապէս ծովը նետուելով ազատեց այդ մարդն, որ երեք ոսկի պարգեւ տուաւ արիասիրտ նաւաստիին։

—Երէկ ի Ղալաթիա Ապտուլլահ անուն պարիկի մը և Վարդան անուն հայու մը միջեւ կռիւ մը տեղի ունենալով, Ապտուլլահ դաշոյնի հարուած մը տուաւ Վարդանի երեսին։ Ոստիկանք վրայ հասնելով ձերբակալեցին Ապտուլլահը։

—Գարաքէօյի կամուրջին քով գտնուած ծովի բաղնիքին մէջ անցեալ օր Առեւտրական դատարանի դործադիր պաշտօնեայներէ միոյն 9 ոսկի արժող ժամացոյցն ու շղթայն գողցուեցաւ։

—Այս երկուշաբթի օր Պոլսոյ Քիւչիկ Մուսթաֆա Փաշա թաղին մէջ Մատրա Ալի անուն վաղեմի շարագործ մը ծանրապէս վիրաւորեց Մուսթաֆա անուն մըրգավաճառ մը։ Զարագործը փախած ըլլալով, տակաւին ձերբակալուած չէ։

—Նախընթաց օր Գուլդիսնճուգի մօտ կատղած շուն մը Ալի անուն մարդու մը վրայ յարձակեցաւ եւ խածաւ։ Անցորդ մը հասնելով շունն սպաննեց։ Ալի անմիջապէս հիւանդանոց ղրկուեցաւ։ Այդ շունն նոյն պահուն հարթ մը եւս խածած լինելով, ոստիկանք տիրոջն յանձնարարեցին սպաննել զայն։

—Ի Պէյքօզ Զինկեանէ Գոնագլարը անուն տեղը Նոր կռիւ մը տեղի ունեցած է Բէյթի դէտերու եւ ծխասուտի մաքսախոյսերու միջեւ։ Այս վերջինք դէտերուն վրայ գէնք պարպելով չորսն սպաննած են։ Միւս դէտերն եւս գինեալ չըլլալով, ստիպուեր են փախչիլ։ Կէյվէի մէջ եւս համանման դէպք մը պատահելով երեք դէտեր սպաննուած եւ մին վիրաւորուած է։

Ծովային Նախարարութիւնը պէտք եղած հրամանները տուած է ազատելու համար Մախսուսէի Շուրէ շոգենաւն, որ ձիրտէի առջեւ ընկղմած է։ Շոգենաւն սեթ գրկաչափ տեղ մը ընկղմած ըլլալով, ազատուիլը դիւրին պիտի ըլլայ։

—Մրգեղինաց մաքսատան վերաշինութիւնն որոշուած ըլլալով, մաքսատունը առժամեայ կերպիւ պիտի փոխադրուի Սիրքէճիի ծովեզրն, ուր տաղաւարներ պիտի կառուցուին։ Նոր շէնքը պիտի կառուցուի մինչեւ մէկ տարի։

—Քաղաքապետ Մաշհար փաշա ապաքինած ըլլալով, մէկ քանի օրէն պիտի կրնայ իւր պաշտօնատեղին յաճախել։

—Մաքսատան մէջ մաքսատուրքի փոխարէն առնուած ապրանքներու մթերանոցին նախորդ տնօրէն Բաշիտ էֆէնտի, հարցաքննուելով պատասխանած է թէ մաքսատան պաշտօնեայք ոմանք ապառիկ ապրանք գնելով, յետոյ կտրոններու միջոցաւ վճարած են իրենց պարտքը։ Թէ՛ այս յայտարարութիւնք եւ թէ՛ մթերանոցին տումարները հաստատած են թէ այդ կերպիւ 22000 ղրուշի չափ բաց մը գոյացած է։ Մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆէչմի փաշա խիստ հրամաններ տուած է որպէս զի յետ այսորիկ այդ տեսակ դէպքեր չը պատահին։

ԹԱՏՐՈՆ ՄԷՕՀԻՐՏԱՐԻ

Այս գիշեր Մէօհիրտարի ամարնային թատրոնին մէջ կը ներկայացուի Voyage en chine Պ. Քլոտիւսի ֆրանսական խումբին կողմանէ։

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Բուսէլիի երկաթուղեաց արժէթուղթերու 123րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ շաբաթ, 2 օգոստոս (Ն. Տ.) —օգոստոս 1ը տօն ըլլալուն պատճառաւ,— ճիշդ կէս օրին, աբքունի փողերանոցին մէջ, ակնկալութեամբ Օսմ. կայս. Պանքային։

Կ. Պոլիս, 12/24 յուլիս 1890

Մինաս Ց. Ճառաքեան որ ժամանակէ մ'ի վեր գրասենեկիս մէջ գրամհաւաքութեան պաշտօն կը վարէր, Յունիս 30—12 Յուլիսէն սկսեալ հանուած է իւր պաշտօնէն զանազան պատճառաւ։

Գ. Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

«Նորթ Պրիթիշ Էնտ Մէրքնթայլ», «Նորթ Հըրն» և «Մարիթայմ» Ապահովագրական Ընկերութեանց.

ՀԵՌԱԴՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՄՈՒՍՈՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԻ ՎԱԼԷՐԻ ԱՐՀԻԴՈՒՍՈՒՀԻՈՅՆ

ԻՇԼ, 31 Յուլիս.—Այսօր միջօրէէն երկու ժամ յառաջ կատարեցաւ Մարի Վալէրի արհիդքսուհւոյն Ֆրանց Եոզէֆ Կայսեր կրտսեր աղջկան ամուսնութիւնը Ֆրանց Սալվաթոր արհիդքսին հետ, ըստ կանխորոշ յայտագրոյն։

ՎԻԵՆՆԱ, 31.—Տէրութեան ամէն կողմերէն համակրալից ցոյցեր լուր կը տրուին, որք տեղի ունեցած են Մարի Վալէրի արհիդքսուհւոյն ամուսնութեան առթիւ։ Շատ մը քաղաքներ լուսաւորուած էին երէկ գիշեր։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 31. — Սերպ Խնամակալութիւնը խնդակցական հեռագիր ղրկեց աւստրեան կառավարութեան, և իւր Վիեննայի դեսպանին ալ պաշտօն տուաւ սերպ կառավարութեան շնորհաւորութիւնները մատուցանել Ֆրանց Եոզէֆ Կայսեր, իւր դստեր ամուսնութեան առթիւ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

ՓԱՐԻԶ, 31. — Քաղաքական ակմբոց մէջ համոզում կը տիրէ թէ Պ. Ռիպօ և Լորտ Սալզպըրի մտադիր են բանակցութիւններն երկարաձգել՝ երկուց Խորհրդարանաց դադարումէն յառաջ չստորագրելու համար անգլուֆրանսական կարգադրութիւնն, որպէս զի վտանգի մի չդէպեր շյարուցուին Խորհրդարանաց մէջ։ Կը կարծուի թէ Ֆրանսական Խորհրդարանի մեծամասնութիւնը լաւ աչքով չի նայիր այս կարգադրութեան վրայ, և Պ. Ռիպօ խստիւ պիտի քննադատուի Երեսփոխանութեան և Մերակոյտին մէջ։

—Թան կը ծանուցանէ թէ Միջերկրականի Ֆրանսական նաւատորմին մէկ մասն Սֆեքսիա պիտի երթայ՝ ողջունելու Ումպէրթօ թագաւորը։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ Ի ՀԷԼԻԿՈԼԱՆՏ

ԲԵՐԼԻՆ, 31.—Նոյտ Տ. Ամ. Զայտլիցի կ'իմանայ թէ Վիլհէլմ Կայսր Անգլիա գացած միջոցին պիտի հանդիպի Հէլիկոլանտ կղզին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԷՊԵՐ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 30.— Միաց. Նահանգաց Նախագահ Զօր. Հարրիսըն պատգամագիր մը ղրկելով Խորհրդարանին՝ յանձնարարեց որ օրէնք մը դրուի որով թղթատարական վարչութիւնն իշխանութիւն ունենայ մերժելու պարգեւաւոր վիճակահանութեանց վերաբերեալ նամակները։

ՓԱՐԻԶ, 31. — Ֆրանսայի արտաքին գործոց Նախարարը Գուէնոս Այրէսէ հեռագիր ստացաւ՝ ծանուցանող թէ չփոթութիւնք վերջ գտած են, և ամէն ոք հնազանդած է։

ՀԱՆԳԱՅԻՆ ԾԱՆՐ ԱՐԿԱՆ

ՍԷՆԴ-ԷԹԻԷն, 31.— Հանքային կազի պայթումի տեղի

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷՔԱԳՐՈՅ

Փոխառութիւն	A · Սերի	39
»	B · »	23 1/16
»	C · »	19 26

ՊԱՀԵՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ռուսական ժողովրդական	Ռուբ. Լբ	4 36
Բրեմի ժողովրդական	Ռուբ. »	9 10
Պանք տը Ֆրանս	» »	6 38
Սուս. Շանժ էվոլիւսիոն	» »	4 35
Թրամուէյ	» »	497 1/2
Բանքի երկաթուղի	Ֆր.	74 3/8
Բրազիլեան Լավիզոն	Գ. կ.	133

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	գրշ.	100
20 Ֆրանքոյ	»	87 24
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	108
Իմպերիալ	»	20 30
Բրիտիշ	»	51 18
Ռուսկի Թրաքտատ	»	7 72
» տրեթաթ	»	80
Մեսս. արեթաթ (տարբ.)	»	168 11
Վիեննայ	»	103 20
Չիհնոյ	»	103 15
Մեթալիք	»	100 20
Թատֆիկ	»	— —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 31 Յուլիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկ.

Ֆրանսական Լանթ 3 %	92 55
» » 4 1/2 %	106 95
Օսմանեան քսանոյիսէ Սերի Դ.	18 15
» Սերի Գ.	75 75
» Բեժիի բաժնեթուղթ	276 25
Պանք Օթոման	578 75
Գրեսի Լիոնէ	755
Իտալական Լանթ 5 %	93 77 1/2
Հիշողական 5 %	470 25
Բրիտիշ Թիւրք (1890)	410 62 1/2
Եգիպտական միացեալ	456 25
Պանք տը Բարի	802 50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	445
Սուէզի ջրանցք	2820
Սպանիական արտաքին	75 3/16
Ռիո Թինթո	568 75
Մեսխոնս	692 50
Զէր Լանդրսի վրայ	25 31

Լոնտոն, 31 Յուլիս, ժամ 6 վայր. — երեկ.

Անգլ. քսանոյիսէ	6 1/16
Օսմ. » Սերի Դ.	17 15/16
» » » Ա.	89 1/4
» » » Բ.	21 1/8
» » » Գ.	17 15/16
Փոխառութիւն 1877	102 5/8
Պանք Օթոման	13
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	95 7/8
» առանձ. (բրիմիյէթիթ)	100 3/4
Յոլոտ Սանիէ	84 [illegible]
Յօսմանիալ (փոխառ. Բոլիլոտ)	100 3/4
Հիշողական 5 %	92 1/2
Մոնոքոլ »	75 1/2
Իռլանական 1889	97 1/2
Փոխառութիւն Բարիզի վրայ	25 31

Վիեննա, 31 Յուլիս, ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	35 50
» Բեժիի բաժնեթուղթ	120
Փոխառութիւն Լոնտոնի վրայ	116 15

Զուրիխ, 31 Յուլիս, ժամ — վայր. —

Փոխառութիւն Լոնտոնի վրայ	20 42 1/2
Ռուսկի Թրաքտատ	243 1/4
Օսմանեան երկաթուղի	79
Օսմանեան քսանոյիսէ Սերի Դ.	18 10

ԹԷ ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ԲԱՂՁԱՐ ՄԵՌՆԻ

«Փափուկ քո ձեռք մէջ իմ ձեռաց, եւ
Մեր զաւակներ, հայեացք ապչած, լուռ
եւ լուրջ.
Անկողնոյս մէջ ընկղմնած եւ դանդաղ
Հիւանդութեամբ դատապարտեալ ի դա-
գաղ.
Այո, հիւանդ միով այն յամբ ախտերէն
Որ չեն տանջեր, այլ անվրդով մահ բեր-
բեն.
Ես ըզգալով թէ վախճանս է մօտալուտ,
Դու՝ յուսացած եւ զարմացած յուսալուդ.
Տարտամ նայուածքդ աչերուս մէջ խրնդ-
բելով
Բան մ'որ ասէ քեզ, կի՛ն ոյր մեծ է գո-
բով,
Թէ բըժշկիմ պիտի ախտէս մահարոյր
Եւ շնորհապարտ, մեր զաւակց տաս
համբոյր,
Ասելով թէ նոցա աղօթքն առ Աստուած
Գերեզմանէն իւրեանց հայրիկն էր փրկած.
Ես՝ ջանալով ժպտիլ որպէս զի սփոփեմ
Քո անորոշ տարտամ մտրմոքքն դըժխեմ,
Այլ անկարող ժպտիլ. չըբթանցըն կարկամ
Ախտացելոյն մերժեալ է ժպտիս բարեկամ.
Եւ ամենայն մահապարտք ալ են այնպէս.
Կարծեն ժպտիլ, բայց այդ չէ ժպտիս ի-
բրպէս.
Դու, անմբռունջ, ցոյց տալով հեզ քո ա-
չօք
Մեր զաւակներ, զի նոցա տես սրտտոյզք
Քաջութիւն տայ ինձ, զօրութիւն ըզգե-
նում
Եւ բընաւին ջընջուի անդարձ բաժանում.
Եւ՝ յիշելով զանցեալ, պատկեր ազկէզ,
Եւ զաւաչին այն օրն յորում տեսայ զքեզ,
Մեր սէր, գգուանք, երանութիւն ան-
պատում,
Բիւր յիշատակք որ սիրան առնեն յոյժ
տրտում,
Եւ չունելով իսկ կար ողբալ, հեծել, լալ,
Տեսնելով զիս բաժակ կենաց խորտակեալ.
Զի արտասուք ևս մերժեալ են հիւանդին
Որ զխորտակում տեսնէ հոգւոյն իւր բան-
դին.
Նշմարելով հեռուստ լայն, լայն հորիզոն
Նըսեմ երկնաւ, եւ մահն որ զիս տանի
հոն.
Յաւերժական այդ մեկնումէն սըրտաբեկ,
Այլ մահուանէ չերկընչելով բնաւ երբեք.
Այսպէս բաղձամ, ո՛վ նազելիդ իմ, մեռ-
նիլ.
Քեր քով, ձեր մէջ, չիրիմն է դրախտ
ծաղկածիլ։
Այսպէս խօսէր հէք գործաւոր մ'իւր կը-
նոջ,
Որ ունկընդրէր թախծեալ եւ սիրտ ի
դողդոջ։
Նախապագացմամբ թերևս դողար թէ գուցէ
Մի օր արկած մ'իւր կենաց դուռը գոցէ.
Զի ծերիկ էր. եւ արդ արուեստ գոր-
ծողներ
Վըտանգներու հանապազ են ենթարկուող
Եւ կշտամբէր կինն իւր այրիկ քաղցրու-
թեամբ,

Հարցնելով զնա էր այդ թախծի տըխուր
ամպ,
Էր արդ խորհուրդ, էր այդ բառեր մա-
հարոյր,
Եւ պատասխան առնուր միայն . . . մի
համբոյր։

* * *

Ցետ այնորիկ անցան քանի մ'եօթնեակ-
ներ.
Կարիճ բանուորն երբ չէնքի մէջ աշխա-
տէր,
Լաստակերտին վրայ իւր ոտք սահեցան,
Անկաւ բարձրէն, ոգիքն ընդ փոյթ պար-
զեցան։

ԵՈՍԷՓ ՎԱՆԱՆԹՆԵՂ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ յունիս ամսոյ նուիրատուաց անուանքը.

Բարեգութ Տեարք՝

Վսեմ. Ասպետ տը Ջունդ՝ իւր հանգուցեալ Տիկնոջ հոգւոյն հացկերոյթի մը համար՝ զրուշ 1620, Մանուկ Նարեան 108, Յարութիւն Պետրոսեան 108, Թորոս Սարաճեան 108, Մարտիրոս Սարայտարեան ձեռամբ Միհրան Կարապետեանի՝ 108, Բարեսէր Ոմն՝ ձեռամբ Տիգրան Կիւմիւշկերտանի՝ 40, Պետրոս Փափազեան 40, Բարեսէր Ոմն 40, Պատուելի Յակոբ Միքայէլեան 40, Գրիգոր Փանոսեան 30, Բէսէտար Օհան 20, Կարապետ Բէրէստէճեան 20, Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հացագին 20, Յակոբ Մարտիկեան 20, Ստեփան Յ. Էպէկեան 20, Թաշիրապալի չէմպէրճի Նազարէթ 20, Հացագործ Մկրտիչ Խաչատուրեան 10։ Գումար 2372 զրուշ։

Բարեսէր Ոմն՝ 12 ոչխար 152 հոխայ բրինձ, Վսեմ. Ասպետ տը Ջունդ՝ 1 տակառ (86 հոխայ) գինի, Վասպուրականցի Գրիգոր Փանոսեան՝ ըստ իւր բարի սովորութեան, այս տարի եւս 64 հոխայ միս 200 քիլօ հաց, Բարեպաշտ Ոմն՝ 93 եարտա աստարցու ամերիքան, 51 եարտա ամերիքան, 88 3/4 եարտա տօքումա, Նշան Մերկերեան 2 ոչխար, Յովհաննէս Բէրէստէճեան՝ 115 հոխայ բրինձ, Սէրովբէ Յովհաննէսեան 5500 հատ վարունկ, Արմենակ և Ռուբէն Մանուկեան 3 1/2 հոխայ բամպակ 1 3/4, վերմակի թիրէ, Դեղագործ Գարբիէլ Թօքաթլեան 1/2 քիլօ սիւլֆաթօ, Մեծ Նոր գիւղցի Մ. Բարթամ 3 հոխայ թանրիճ, հացագործ Ալէքսան՝ 5 քիլօ հաց, Ակնեցի Մ. Դաւիթ՝ 1 զոյգ արոյր աշտանակ, Խասգիւղցի հանգուցեալ Տ. Մկրտիչ Քահանայի երկոյ կին 1 փորուքար 1 զոյգ բազպան։

Ի Դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր Ատենապետ

Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆ Մ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԱԳՍԷՐԱԲ, 12 ապրիլ

Նկատելի է որ Գօնեայի կուսակալութեան ներքեւ գտնուող շատ քաղաքներ չունին այնչափ հոծ բազմութիւն մը մեր ազգայնոց և այս վիճակի մէջ գտնուող Գօնեա, Գարաման, Նիկսէ, Նէվշէհիր, Պօր. եւայլն քաղաքներ կը կազմեն գըրեթէ մեծաւ մասամբ կեսարիոյ և չրջակայքներից հին ու նոր գաղթականութիւններ. որպէս ասա՝ հայոց հաստատուելի հազիւ քիչ աւելի կը լինի քան մի դար, նըմանապէս և միւսներից չատեր։ Եւ դորա իսկ ի հաստատութիւն կրնայ ցոյց տըրուիլ սա պարագայն որ այդ քաղաքաց մէջ ուրիշ ազգարնակութեանց հետ համեմատաբար հայոց շատ քիչ կը գտնուին, հազիւ 100—300 տուն կրնան լինել, մինչ մեծագոյն մասը կը կազմեն մահմետական հասարակութիւնք և յոյնք վերջինքս աւելի հին եւ զարգացեալ, իրենց ձեռքն ունին գլխաւոր հարստութիւն եւ ճարտարարուեստ։

Եւ դժբաղդաբար այս քաղաքաց մէջ եւս ուր յոյնք առաւել բազմաթիւ են քան հայք, սա ցաւալի երեւոյթ աչքի առջեւ կ'ընկնի, որ շատ քիչ բացառութեամբ մեր ազգայինք անկեալ վիճակ մը ունին, չը կրնալով դիմագրաւել յունական մրցման։

Անձնական նկատումներ, անմիաբանութիւն ընդ որ և անտարբերութիւն ջլատած են տեղացւոց հաւաքական կենսական ոյժ, որու տխուր հետեւանքը կը տուժէ բնականաբար եկեղեցին եւ դըպրոց։ Կրօնի և բարեպաշտութեան նկատմամբ որոշ բան մը չէ կարելի ասել, ճիշդը խօսելով դա աւանդական և մեքենական զգացմանց վրայ հիմնեալ լինելով խախուտ է, որոյ հետեւանքն և ապացոյցն է աւռատ և դիւրին կրօնափոխութիւնք չնչին պատճառներէ։ Կրօնի որքան և ազն գայլի կապեր թոյլ հիման մը վրայ կը կենան։ Պատճառներ քիչ չեն։ Այս կողմեր հաղուագիւտ են կարող քահանայք որ իրենց կոչման արժանաւոր գրից մէջ գտնուին, մինչ իրենց դիրքը դրա անհրաժեշտ պէտք կը ցուցնէ, զի այս ականաւոր քաղաքաց և գիւղաքաղաքաց մէջ, քահանայ մը որպէս զինք ներկայացնող ազգին հոգեւոր և աշխարհային պէտ կը համապատասխանէ կերպով մը առաջնորդանիստ քաղաքաց առաջնորդներին, որ կը ներկայացուցեն ազգը առ տեղային կառավարութիւն և որոց միջոցաւ կ'ընտրուին մեր ազգայիներից խորհրդի և դատական ժողովոց անդամք։ Թող թէ իրենց յանձնեալ հօտին իբր միակ հաշտարար դատաւոր, առ ի հղոյութեան վարդապետից նաեւ քարոզիչ և գլուխ ամէն բարի ձեռնարկութեանց, իրանց ձեռքն ունին տեղական ժողովրդին վարելու սանձ և վերին պատասխանատուութիւն։ Ցաւալի է ասել որ այդ քահանաներից մեծագոյն մասը հեռի են մխիթարական վիճակ մը ունենալէ որ յարմարին վերոյիշեալ պայմաններին, շատեր անգամ չը գիտեն ուղիղ մի աղօթք, Աւետարան և Ս. Գիրք կարդալ, հայերէն չը գիտնալէ զատ, ուղիղ արտասանութեան մէջ անգամ կը դժուարանան, ապա կարելի է ենթադրել թէ ո՞րպէս սիալ եւ թերի կը լինին թարգմանութիւնք այն նուիրական բանից, զոր բան «ընկալաւ սովորութեան» պարտին թուրքերէնի վերածել և այնպէս կարդալ։ Հապա քարո՞զք, չէ կարելի հազար բառ ի միբերելով նպատակը հասկնալ և գաղափար մը կազմել։

Դառնամք նայելու թէ ի՞նչ վիճակ ունին նաեւ դպրոցներ։ Մինչ ցարդ գրածներս թերեւս բաւական գաղափար մը տըւած լինին դորա համար, ուստի դժուարութիւն չը պիտի քաշեմ մի քանի բառով ասելու համար թէ դպրոցք էլի կանոնաւոր վիճակ մը և ընթացք մը չունին բընաւ։ Եւ տեղն է ասելու. ի՞նչպէս այս մասին կեդր. Ուսումնական խորհրդոյ վերջին բարեփոխումներ եւ առ հասարակ ամէն կարեւոր խնդրոց վրայ կեդր. Վարչութեան տուած ամէն օգտակար և անհրաժեշտ որոշումներ, մեզ համար «ձայն բառաբոոյ անապատի» եւ մինչեւ իսկ աստ հասնիլ անկարելի լինելով՝ մեր Խմբագրատ առաջնորդաց մեր նկատմամբ տածած անտարբերութեան պատճառաւ որք ոչ իսկ իրրեւ հօտ կը մնարերեն զմեզ, նոցա գիտակցութիւն եւ գործադրութիւնը նոյնչափ անկարելի է։ Եւ ի՞նչպէս գիտնայ ու գործադրէ զանոնք մեր խեղճ ու որբ ժողովուրդ, երբ միայն անտարբերութիւն կը տեսնէ և իրեն տգիտութեան մէջ չէն սթափելու բարձրագոյն մղիչ ոյժը և քաջալեր ըստ ամենայնի կը պակսի իրեն։

Շատ տեղեր դպրոցք առ ի չգոյէ ուսուցչաց երկար տարեն փակ կը մնան, ե. ղածներ հին մէթոտով փոխտնակ յառաջդիմելու կը յետադիմեն։ մեր ծաղիկ սերունդ անդ մտաւորապէս չը սնանելէ զատ կը կորսնցուէ նաեւ իր բնական կոչով և որ առաւել չար՝ երբեմն (կամ աւելի ճիշդն յաճախ) կը կորսնցուէ նաեւ իր մաքուր և անաղարտ բարոյականն անծանօթ պատահական եւ անպիտան ուսուցչաց ձեռք տրուելով, նորա խղճին մատնուելով։ Քիչ շատ ալ յառաջադէմ դըպրոցներին էլ տեղացիք կը լինին խոշնդոտ։

Թող թէ այդ դպրոցաց եւ եկեղեցւոյ վրայ հսկելու եւ նոցա նիւթական մատակարարութեան համար չկան կանոնաւոր ժողովներ եւ հոգաբարձուք, անկարեւոր գործոց դաս համարուած այդ պաշտօններէ ըստ ամենայնի խոյս կը դրուին։ Չկան հաշիւներ, չկայ համարատուութիւն և ի՞նչպէս լինին երբ չկան նաեւ ուզողներ։ «Սահմանադրութիւն» բառ օտար լինելէ հեռի անծանօթ է բոլորովին, զի ի՞նչ տեսան որ սորվին։ Այս ամենէն կարելի է հետեւցուցնել ուրեմն որ այս կողմեր՝ միշտ յառաջդիմութեան մեծագոյն սատար եղող նոր եւ բարեկիրթ երիտասարդութիւնն էլի կը պակսի։

Ահա այս եւ այս կերպ պարագայից մէջ է որ բողոքական եւ հռոմէադաւան գործիչք մեծաւ գործունէութեամբ եւ արդիւնալից կ'աշխատին մեր մէջ զհայս «քրիստոնէութեան» վարժելու, արդէն արդիւնքն իսկ իրենց գործունէութեան շահաբերութիւն կը ցուցնէ։

Կեսարիա հաստատուած միսիոնարք տարին 4—5 անգամ կ'այցելեն իրենց հօտին, եւ նորահաւատք եւս տոմարի կ'անցուցնեն։ (երանի թէ մենք եւս 4—5 տարին անգամ մեր Ս. առաջնորդաց բաղձալի այցելութիւն ընդունելու բաղդին եւ կամ օրհնութեան Ս. գիրը լսելու արժանի լինէինք։) Եւ այդ մասին դրամ, աշխատութիւն եւ դիւրութիւն չեն պակսած բնաւ։ Դպրոցին առաւել կանոնաւոր մեր աշակերտներ խլել տանելու չափ։ Եւ այս կերպիւ ամէն քաղաքաց մէջ մեր ազգայնոց 1/16ը 2/33ը միշտ բողոքական կամ կաթոլիկ են, մինչ մեր եկեղեցականութիւն եւ առաջնորդք այս բանին բոլորովին անգգած եւ անտարբեր կը մնան, ո՛ր կամայ եւ որ ակամայ։ Ս.

ԽԱՂՁԵԼՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆ

Ց'ՕՊԷՐԱՄԷՐԿԱՈՒ

Այն դարն՝ որու մէջ կ'ապրինք՝ եղած է, ընդ մէջ այլոց, դար սկեպտիկեան դաղափարաց, դար մը յորում կրօնք և նորա յարակից խնդիրք ենկած են կատարեալ անփութութեան մէջ։ Ազատ դաղափարեանք կ'ածին օր ըստ օրէ։ Առանց մտնելու դոցա պատճառներու մէջ, —որոց յարմարագոյն վայրը պիտի լինէր անտարակոյս կրօնական թերթ մը, թերթ մը որ, ըսենք անցողակի, հազիւ թէ օրուան լոյսը տեսած, դատապարտուած է անգործութեան, հետեւաբար դադարման,— հաստատենք ճիշդ մի և նոյն դարուն մէջ երկրի մը կամ առաւել եւս գիւղի մը դոյութիւնը յորում տեղի կ'ունենան տեսարաններ, հակառակ ներկայ դարուն սկզբանց և ոգւոյն։ Կը կարծենք թէ բաւական շահագրգիռ պիտի լինի ընթերցողաց՝ բացատրելով մեր ըսածն իր մանրամասնութեամբը։ Վերն ակնարկած գիւղն է Օպէրամէրկաու, Պոլարիոյ լեռնագագաթներու մէջ կորսուած գեղեցկագիր վայր մը։ Հոս է որ տեղի կ'ունենայ, ամէն տասը տարի, Խաչելութեան ներկայացումը, որ այնքան հռչակաւոր հանդիսացած է Եւրոպիոյ մէջ։ Այս թատերախաղը կը տարբերի սովորական խաղերէ, այնու դի՝ ներկայացման կը մասնակցին 700 հոգի, կը տեւէ վեց ամիս, և կը կրկնուի 25 անգամ։ Ահա, հոն է զարմանալին, զի ամբողջ գիւղացիք կը մասնակցին։ Կ'ըսուի թէ այս սովորութիւնը մնացած է 1633էն, յորում ժանտախտը սոսկալի աւերներ գործած էր։ Ի յիշատակ ազատման Օպէրամէրկաուցիք ուխտ ըրած են մէն մի տասը տարի Խաչելութեան փառաւոր ներկայացումը տալ։ Այս տարի Մայիսի 25ին կ'ինար վերջին տասնամեկի ներկայացումը տալ։ Գիւղը կ'ողողէ օտարաց բազմութիւնը։ Ամերիկացի, անգլիացի չըլլիկներ կը լեցուին հոն ամենուրեք։

Պէտք է ըսել թէ՝ ինչ որ ամենէն աւելի ուշադրութիւն կը դրաւէ, այն է զի գիւղացիք որ մեծաւ մասամբ քաջ քանդակագործներ են, կը վարեն արդեամբ քրիստոսավայել կենցաղ մը։ հեռի՝ կենաց փորձութիւններէ և աշխարհային նեղութիւններէ, հանդարտիկ և անմեղ բարուք պճնեալ ժողովուրդ մ'են նոքա։ Հազուագիւտ օրինակ մ'են դոքա աշխատասիրութեան և անբասիր կենաց։ Ուստի՝ ամենէն աւելի պատշաճ և յարմարագոյն են ներկայացնելու Քրիստոսի կեանքն ու Խաչելութիւնը։ Առ այդ կը պատրաստուին գիւղացիք օրեր, ամիսներ առաջ։ Երգեր, դասեր, նուագներ կ'ուսանին տղայք, արք և աղջկունք։ Գիւղունի իր երգեցիկ դասը, նուագածուաց խումբը։ Ամէն ամառ կուտան մօտակայ գիւղերու մէջ զանազան ներկայացումներ, որովք կը սովրին ի մանկութենէ լաւ խօսիլ և լաւ ներկայանալ հասարակութեան։ Ժամանակին ամէն ոք կը ցանկայ խաչելութեան խաղին մէջ բաժին ունենալ։ Ընդհանուր մրցում մը կ'որոշէ անոնց արժանիքը։ Կանայք միայն չեն կրնար մասնակցիլ, այլ ամէն տարիքէ արք, տղայք եւ աղջկունք կը պատրաստուին առաջուց որոշեալ դերերու վրայ նախորդ աշնան։ Ծնունդին՝ 18 անգամներէ բաղկացեալ մասնախումբ մը կը կատարէ իր ընտրութիւնները։

700 դերակատարներու մէջ գըլխաւորագոյն տիպն է Պ. Յովսէփ Մէյրը, որ Քրիստոսի դժուարին դերը կը կատարէ։ Հռչակաւոր է նա իր ճարտարութեամբը։ Ամենէն կը մեծարուի։ Երկրորդ անգամն է այս՝ որ այդ պաշտօնին գլուխն է։ Ցետոյ կուգայ գիւղապետն Պ. Լանկ, որ կը ներկայացնէ զկայիափա։ Նա միւնոյն ատեն ընկերութեան վարչն է։ Գիւղին ամենէն նշանաւոր և արհեստաւոր բանդակագործն, Պ. Յակոբ Հէրթ, կը ներկայացնէ Պետրոսը։ Թատրոնին և տեսարանին վարիչն է Պ. Լուտվիկ Լանկ։ Սոքա ամենն այնքան իրական և բնական եղանակաւ կը կատարեն իրենց դերերը որ ամենէն բծախնդիրն իսկ յապուշ կը կրթի։ պատճառն այն է թէ պզտիկէն մինչեւ մեծն իրենց նիւթովը համակուած են, միեւնոյն ջերմեռանդ ոգին է որ իւրաքանչիւրն յառաջ կը վարէ։

Ներկայացման առաւօտուն՝ ժամը 6ին ընդհանուր պատարագ մը տեղի կ'ունենայ, յորում բազումք կը հաղորդուին։

Շեփորակը կը հնչէ և վարագոյրը բացուելէն առաջ, դերասանք և դերասանուհիք ի ծունր լիսած ջերմեռանդ աղօթք մը կ'ընեն, զի պէտք է դիտնալ որ՝ անոնց համար՝ խաղը, որոյ նպատակն է Քրիստոսի վերջին օրերը պատկերել, լոկ կրօնական արարողութիւն մ'է։ Դա ինքնին՝ է հրահանգիչ, միանգամայն յուզիչ և դըժուարին։ Աւետարանի ընթերցումը այնքան սովորական եղած է որ կորսնցուցած է իւր բուն նշանակութիւնն և հետեւաբար արժէքը։ Ներկայ վիճակին մէջ երբէք ընթերցողին վրայ բան մը չ'ազդեր. այլ սակայն, երբ բեմին վրայ տեսնէ Քրիստոսի կենաց ամենէն եղերական վայրկեանները, ամենէն անզգամն իսկ հոն՝ կ'զգածուի և կը շարժի։ Սկիզբէն մինչեւ վերջը համակ լռութիւն մը կը տիրէ, զոր կ'ընդմիջեն երբեմն հեծկլտանաց և անգիմադրելի յուզման նշաններ։

Ներկայացումը կ'սկսի խմբերգով մը, որ կը բաղկանայ 14 կոյսերէ (հրեշտակներ) և 10 երիտասարդներէ (չար ոգիք)։ Զգեցած են սպիտակ հագուստներ և գոյնզգոյն վերարկուներ։

Առաջին երգիչն յառաջաբանով մը կը բացատրէ խաղին զանազան մասերը։ Երգեցիկ դասը կը ներկայանայ 12 անգամ, որոց բաժնուած է խորհուրդն։ Ցետոյ կուգան կենդանի պատկերներ որք Քրիստոսի կենաց պատահարներուն մէջ կը մտնեն։ Կը նկարեն կատարանի յիշած դէպքերը, կը յիշեցնեն մարդարէութեանց կատարումը, կը հաստատեն Սրբոց կենաց նմանութիւնն և առնչութիւնն Քրիստոսի կենաց զանազան մասանց հետ։

Այդ կենդանի պատկերներուն մէջ զդեստեղէնք ուշադրութիւն կը դրաւեն իրենց պատմական ճշդութեամբ և մանաւանդ մասնակցողներու արձանական անշարժութիւնը որ կը տեւէ երկար ատեն։

Ովսաննայի աղաղակներու մէջ վարագոյրը կը բացուի, ժողովուրդը արմաւենոյ ճիւղեր ի ձեռին կը ծափահարէ։ Թատրոնին երկու կողմանց վրայ կը բացուին երկու Երուսաղէմի փողոցներ, որոց մէջ կ'երեւին Պիղատոսի և Աննայի տուները։ Փողոցներուն մէջ խառնուած ամբոխը կը դիտէ Քրկչին դալուստը որ աւանակի մը վրայ հեծած կը յառաջանայ տաճարկու աշակերտօք։

Հասարակութիւնը կը դարձնէ իւր ամբողջ ուշադրութիւնն այն գիւղացւոյն վրայ որ պիտի ներկայացնէ Քրիստոսը։

Խաղը կը յառաջանայ և մանրամասնօրէն կը նկարէ Քրիստոսի վերջին վայրկեանները։ Ցետարանին ետեւի կողմը կ'երեւի Ցաճարը, Լուսայափոխներու վաճառանոցը։ Հրէից խուճաբեր կուգան և արդարութիւն կը պահանջեն Գալիլեցւոյն դէմ որ սպառնացած է կործանել Ցաճարն, երբ օրէն զայն կանգնեցնելու համար, շաբաթ օրը սուրբ պահած չէ, ինքզինքը թագաւոր անուանած և Մովսէսի օրէնքին դէմ ապստամբած է։

Ցետոյ Ցուդայի մատնութիւնը տեղի կ'ունենայ, կը բացատրէ այն պատճառներն որոց ներքեւ Ցուդայ գործած է։ Կը ներկայացնէ զայն իբր գանձապահ, որ մոատանջութեան մէջ է դրամի հետզհետէ նուազման համար։ Զը լինիր գոհ Քրիստոսի խոստումներովը, զղջացած կ'երեւի նմա հետեւելուն համար, զի չէ կարող Նա թագաւոր լինելու խոստումը պահել։ Այսպիսի պատճառներ, յառաջ կը մղեն մատնելու զՔրիստոս, սակայն զղջումը շուտ կը հասնի, խղճի խայթը զայն կը տանջէ և ամէն միջոցներով կ'ուզէ քաւել իր յանցանքը, այլ շատ ուշ է։

Պետրոսի ուրացման հետ բաղդատութեան կը դնէ Ցուդայի մատնութիւնը և ցոյց կուտայ թէ առաջինը տեղի տուած է միայն բնական երկչոտութեան, մինչ վերջինը գիտութեամբ և կամօք գործած է։ Հուսկ յետոյ կը քաւէ իր յանցանքը ինքզինքը կախելով անտառի մը մէջ։

Ներկայացման ամենէն յուզիչ մասն է Քրիստոսի դատաստանը Պիղատոս Պոնտոսի առաջ։ Սորա նկարագիրը շատ լաւ գծուած է։ Երբ Կայիափայ և Բարաբանիք կ'ամբաստանեն զՔրիստոս, Պիղատոս կը հեգնէ զանոնք, կը յայտարարէ թէ տեղեակ է այն գձուձ պատճառներուն որոց համար կը հալածեն զնա։ Հրեայք կը պահանջեն թէ պէտք է երկրին օրէնքները պաշտպանեն։

Ամբաստանելոյն լռութիւնը կը վրդովէ հանդիսականները։ Մինչ Պիղատոս կը վիճաբանի և Քրիստոսի դատը կը պաշտպանէ, սա ձեռքերը ուսին վրայ կապած՝ հեգութեամբ կեցած բառ մ'իսկ չարտասաներ Պիղատոսի օգնութեան հասնելու. մեծ դժկամակութեամբ և բռնադատեալ՝ Պիղատոս կը հրամայէ զայն ձաղկել, ձայնը կը նուազի մինչ քահանայից կ'ըսէ թէ այս անարժան պատիժը պիտի հանդարտեցնէ միայն այն ժողովուրդն որ ոխանններ կը կարդար մինչ Քրիստոս կը մնեէր յերուսաղէմ։

Այլ ամենէն եղերական տեսարանն այն է որ Քրիստոս Պիղատոսի առաջ բերուելով կը դատապարտի խելու Հրէից դատավճիռն ընդ մէջ Իր և Բարաբասի։ Անոր դէմ կը կեցնեն ձեռքերն ուսին կապած գարշատեսիլ արարած մը, Պիղատոս ցոյց կուտայ երկուքն ալ, և կը հարցնէ Հրէից թէ ո՞րը պիտի ազատեն։ Ժողովուրդն, աղմկալի գոչիւններով, կրկին և կրկին, կը պահանջէ Բարաբասի ազատումը որ իր բազդին վրայ զարմացած ապուշ ապուշ չուրջը կը նայի։ Պիղատոս կը լուայ իր ձեռքերը, և այդ դատաստանին անարդարութիւնը իրենց և որդւոց վրայ կը բեռնաւորէ։

Օրն երեկոյ եղած է. մէկ ու կէս ժամու դադարէ յետոյ կրկին կ'սկսին։

Վարագոյրը կը բացուի։ երկու խաչեր կանգուն կեցած են որոց վրայ են չարագործները։

Երրորդը դեռնին վրայ է դեռ. Հրէից պահանջմանց առջեւ Խաչը կը բարձրանայ։ Այդ վայրկեանին տեսարանն ո՞րքան վեհ երեւոյթ մը կ'առնու։ Ամենէն սկեպտիկը, ամենէն անհաւատն իսկ կը յուզուի։ Ցեսիրն ունի անճառելի իրականութիւն մը։

Խաչին վրայէն կը հոսին ձեռաց և ոտից արիւնը, նուազեալ ձայնիւ կ'արձակէ Քրիստոս եօթն վճիռները, դիմաց վրայ կ'երեւի ճգնաժամու արտայայտութիւն։ Գլուխը խոնարհած է. Հռովմայեցի զինականին նիզակը կը ժայթքեցնէ Նորա կողէն արեան հեղեղ մը։

Այս տեսարանին առաջ հանդիսականք հեծկլտանքներ միայն ունին։ Ցուզումը հասած է իւր վերջին աստիճանին։ Հաւատքը զօրացած է, զի իրենց աչաց առջեւ ունին ճշմարտութեան և քաւութեան ամենամեծ օրինակը։ Խաչելութեան կը յաջորդեն Թաղման, Յարութեան և Համբարձման տեսարանները։

Այս ամենը կը ներկայացուին ամենամեծ ճարտարութեամբ, իւրաքանչիւր դերակատար լիովին ըմբռնած է իր կարեւորութիւնը։

Այսպէս վեց ամսոյ մէջ ամէն կիւրակէ կը ներկայացուի Քրիստոնէութեան հեղինակին մեծագործութիւնը։

ՄԿՐՏԻՉ Կ. ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ

ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Ի Ե. Գ. ՔԱԼԱԳԱՇԵԱՆԷ

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կ. Պոլսոյ և շրջակայից, յատակագիծ պատկերով վերոգրոյ։— Աշխարհագրութեան ուսումնէ ըստ նորագոյն մեթոտի տեղագրութենէ սկսելու համար անհրաժեշտ դասագիրք մ'է ի դպրոս Պոլսոյ վարժարանաց։ կը ծառայէ նաեւ իբրեւ ընթերցանութեան գիրք ժողովրդեան. գործի մարդոց համար ունի Յաւելուած մը՝ Կ. Պոլսոյ խաներուն ընդհանուր ցուցակը 100 փող.

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ Նախապատրաստական դասագիրք։ Պատկեր, Ուսումնական և Քաղաքական։ Բ. տպագրութիւն հիմնովին բարեփոխեալ և ճոխացեալ՝ մանկավարժութեան նորագոյն պահանջմանց համաձայն։ Մասնաւորապէս ընդարձակ կը խօսի Օսմ. Պետութենէ, ինչպէս նաեւ գրացի երկիրներու՝ կովկասի և Պարսկաստանի վրայ։ 3 գրշ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նախապատրաստական Դասագիրք։ Մասնաւոր և Գրաւոր։ Դ. տպագրութիւն։ Մանկավարժական նոր և դիւրաւոյց եղանակաւ պատրաստուած և մանկական բազմաթիւ պարզ եւ ընտանի խնդիրներով ճոխացած։ 3 գրշ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ Նոր դասագիրք։ Տեսական և գործնական։ Մանկավարժական նոր և դիւրաւոյց եղանակաւ և պարզ ու դիւրըմբռնելի ապացուցութեամբ պատրաստուած։ կը բաժնուի երեք մասերու։

ՄԱՍՆ Ա.—Զորս գործողութիւն ամբողջ թուոց, 650ի մօտ հրահանգներով և գործնական խնդիրներով։

Բ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և ճոխացեալ։ 4 գրշ.

ՄԱՍՆ Բ.—Զատք, հշեալք և գրամ։ Տասնորդական կոտորակք։ Յաւելեալ թուոց։ Հասարակ կոտորակք։ Թուրքիոյ հին և նոր չափուց և կշռոց բաղդատութիւնք։ Նոյն չափուց և կշռոց գիրքերուն բաղդատութիւնք։ մօտ 500 հրահանգք և գործնական խնդիրք։ Ազիւսակք։ 4 գրշ.

Ա. և Բ. ՄԱՍՈՒՆԵՐ միասին կազմուած 7 1/2 ղ.

ՄԱՍՆ Գ.—(Մասն

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՓԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ է Լընտըն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ձնասուց համար։ 51

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ձնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ գռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » 12,773,779

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ գռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ գռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 գռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան. 3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՄԻՐԱՍԲԷՐԻ

Պրուսատա Ըշըդլար մէվգիինէ ինչա օլունմագտա պուլունան մէքթէպը իատատի ապքէրի իչին օթուզ պին ատէտ Մարսիլիա թավա քիրէմիտինին պէհէր պինի սէքիզ եիւզ եէտի պուչուգ մէ մահիյէլիկին պէհէր պինի էլլի եէտի պուչուգ դուրուշ ֆիյաթրա մէ մէքթէպէ թէտիմ չարթըյլա թալիպի էօհտէսինէ օլուզ, թէմուզին եիրմի իքինճի բազար կիւնի գարարը գամիսի իճրա օլունմաճաղնտան, թալիպ օլանլարըն Պապը Սէրասքէրիտէ ինչաաթը ապքէրիչէ տաիրէօնէ միւրաճաաթ էլլէմէլէրի իլան օլունուր։

18 թէմուզ 1890 454
Նո. 11 2—3

ՄԱՐԱՎԻԼԻԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ցաւօք կը ընդունինք խորտանեներն և ամէն կերպով յառաջ եկած ապրիները։ Կ'ամենայնի ծագի նշանները, քանները, արեան թարած պրոդրէսը եւլն։

Դիմեցէք կուսայ երիտասարդութեան ամէն հրապոյրներու։ Գեղեցիկ տեսէն ներքին խնամոց համար թանկագին գիւտ։

Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչն է Գ. Ֆ. Գիլլիս, Ֆրէսարքէտան խան, Գալաթա։ Ընդհանուր մթերանոցն է Լամանտա Գարբուտա, Գալաթա, Եիւքսէք գալտրրմ, Գրվտասի քով։ —Անէզեներն դրուչանալու համար, դիմել միայն մթերանոցին։ 33

ՄԱԴԴՈՆԻ

ԿԻՍԱԻԻՊԼԸՐ

ՀԱՆՐՈՒԱՅԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՒ ՋՈՎԱՐՔԻ ՀԻՄԵԼԻ

Հաղթրու, խաչափոգի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիխ Մադդոնի, Գարլսպատ և Վիեննա 105

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹԵՐ

ՔՐԱՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆՏ ՍՏՐ. ԼՈՆՏՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԼԷ ԺՈՒԱՅՕ ՏԸ ԼԱ ԳՈՒԼԻՕՆ, Նոր սրանչելի հոտ
ՖԼՈՒԱ ԷՔԼ ՊԼՈՍՍՈՄ, վարդի խնձորենւոյ ծաղիկք
ՉԱՐԻՆԱ, Ուսական գոգանոյշ հոտ
ՀՈՒԱՅԻ ԼԻԼԱՔ, մեղմակ եղեւանի
ԳՈՐԻԼՈՒՍԻՍ, Նորելուկ
ԲԱՅՄԸ ՎԻՈԼԷԹ, հեշտաբոյր
ԱՍՖՈՏԷԼ, ՕՐՔԻՏԻԱ, ՉԻԹՐ, ևլն.
ՀՈՒԱՅՈՅ ԷԼԼՈՒՐՈՒՍ

ԷՍ. ՊՈՒՔԷ
ՀՈՒԳԻ ԳԼԸՊ
ՕՐՈՒՌՈՆԱՔՈ
ՎԻՈԼԷԹ
ԻԼԱՆԿԻԼԱՆԿ
ՄԻԼՖԼԷՕՒ
ՁԼՐՄԱԿ ՎԱՐԴ ևԸ.

«Քրեպ էքլ Պլոսսոմի առթիւ, Լանտոնի Քասուրդ լրագիրը կ'ըսէ. «Եղանակին ամէնէն նորելուկ հոտերէն գերազանց կը համարենք Քրեպ էքլ Պլոսսոմը, Լանտոնի Քրուսուն ընկերութեան. կը ծախուի թագի ձեւով իրեր ունեցող շիշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են.

ԼԱՎԱՆՏԸՐ ՍՈԼԴԻՍ, անդ. լիական ապրեր լամանատոյով — «Վայելուչ նորելուկ արգանդի սեղանի համար. Լավանատոյի գերընտիր անուշահոտութիւն։ Եթէ շիշը մէկ քանի վայրկեան բաց թողուս, անուշակին օգը կը մաքրուի և կը զգանայ։» Այս.էս կ'ըսէ Լանտոնի «Տիմնանց Լրագիրը»։ Գերազանց պայման մըն է ընդդէմ գլխու ցաւերու, հարբուխի և ն.։ կը ծախուի թագի ձեւով իրեր ունեցող կանաչ շիշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

ՕՐԱԼԻՆ փոշի։ Տիկին Աստելլիա Բաղդի կը գրէ. «Գոհութիւնս կ'ըսեմ թէ ձեր Օրալինը շատ գերազանց կը գտնեմ. մարթին վրայ կը թողու շատ հաճելի տպաւորութիւն մը։

ԱՏԵԼԻՆԵԱ ԲԱԳԴԻՒ»

ՆՈՒՐԲ ՕՇԱՔՆԵՐ վարի խնձորի ծաղիկներով Աստոն Զարինա, Սոֆոն Լիլա Պլան, Սոֆոն Ռոզ Անկլէզ, վիոլէդ անկլէզ Անգլիական Քրոնեի ջուր, Անգլիական լամանդայի ջուր, Քոլոն Քրեմ և այլն։

Մենաբանակ և փոքրաչանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով։ Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՊԱՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վրվտասա պահակոչին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 67 106

ՖԷՐՆԷԴ—ՊՐԱՏԱԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքագրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ.

Քան տա ուան յաջողութիւն ունայիա, յունարկա, ի Հնդկաստան, Աբեսինիա և Եգիպտոս —Շքագրամ 1885ի Անվերայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելբուրնի և Քրուսելի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատէլֆիոյ, 1873ի Վիէնայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիգերն է։—Շատ բժիշկներ կը յանձնարարուի իր գրուչական դարմանական ճարտարային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և յոյերարի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, դիւրաց պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս բնութիւրը, բոլոր ծանօթ պիգերներէն և ամէնէրէն գերազանց, կ'առնուի ամէն օր ճաշէն առաջ իր ախորժարեր։ Շաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զանի վերմութի, գինիի, Վիշի ջրոյ և խաղողի հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշաբարաց, նպաստաւանաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրանատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԻՔԷԹԻԱ 107

Վ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԷՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Այս նշանաւոր գործատունն Որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է իր մէջ, այս ամրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Լենդրական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապէս իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամէն տեսակ ճարմանկեղէնք, բանուածք, կիսազգեստք, բոլիքս, քորսէ, թաշկինակ, սեղանի պիտոյք, շապկի, շապկընկեր, ստամանք, Փլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդ ազդեւանքներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր որոնք ամէն տեսակ բնութիւն տեսակի։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճարտարով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Ցաւելում մի ըրած է նաև ապպրանքած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արշեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրարդին։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բոլորովին խիստ չափաւոր գներով։ Կը ծախուին մեծ եւ փոքր քանակութեամբ

ՍՈՒԿԱՐԻՆԹԻՆ ՉԿԱՑ 8

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ

Սրբոյ-Եկ. Ամբէլոյ, կ. Պոլսոյ և Օրէսայի դիմաց

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆՈՐԴԻՔ ԸՆԿ

Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմ	3200
Ալեճէլ	3000	Գալիլէօ	5500	Բանտէր	1700
Ալօլլ	5500	Կիգանս	2200	Բլարիս	1500
Արկս	300	Կոզ	1800	Բոլս	1000
Արիսգոս	4000	Կրոսանս	2200	Քուիդոս	2800
Գասանս	3000	Հիբս	2000	Բիալթս	4400
Գլորսինս	2200	Հիտալկս	3000	Բինալդս	3200
Գրաֆս	2000	Հինտաս	7000	Բրալս	3000
Դրեֆֆալ	8800	Հումպէր	1200	Բասէս	3500
Դէլրս	2600	Յակս	5000	Բօգարիս	3500
Դալիբաս	2500	Ճիւնս	2300	Սալէրնս	4000
Դամէս	2100	Քէլսս	2000	Սանդիակս	8200
Դաղս	2000	Քոլրինս	4200	Սարֆս	2000
Դասս	2700	Քովնս	2200	Սիրվիս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Սորէնտս	4300
Գլիս	4500	Լէբանիթս	4500	Թ Ուիլքն	3000
Գլորիասս	8400	Լիվոյնս	3000	Թաւրոս	1200
Տիգս	2500	Մարս	1500	Թօրիսս	2800
Տամնս	800	Մարէնկս	4300	Թորրիսս	900
Տուրս	4100	Մարգէլլս	6500	Ուրպինս	5000
Տրաբս	2600	Մէլս	2000	Վալթաբնս	5000
Իպոնամս	00	Մաւրինս	3100	Եէսս	3600
Իլսոբասս	3000	Նէլս	2000	Զէպրա	1000
Լիբերթրս	3200	Օրլանս	3000	Տիֆանիրնս	200
Ցրաթս	9600	Օթելլս	5000	Ֆրմգս	200
Ցալբրն	800	Ոգրանս	4500	Զէրս	140
Ցիտս	700	Օգգս	2000	Քոսրիթս	120
Լիմիթրրն Մանարք					8000
Բրրմիրն Մանարք					8000
Լիդիրն Մանարք					8100

Սիրելս չոգենաւը, նաւապետ Թոմբրս, Հրլէն մեկնած է ամսոյս 20ին և օգոստոս 2ին ասա կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար դիմեցէք Բրիւսի կ'ընթայուի

Դիմել առ Ֆ. Հիլտ եւ Ուոն
Գրասենեակ
Թիւ 17-18, Քիւշիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լէվերբուլ և Մէլբուրն-ի դիմաց բեռնուղ

Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ
Քանդուս	4200	Ոֆֆիցս	3000
Ֆէրս	4000	Օսպրեյ	3000
Օսմանլի	4000	Նէրթիս	3000
Սէսսոպրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լօգիս	800
Մակասար	3250	Օրինա	800
Մարիսֆիս	3250	Սեսիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. Վիթօլ և Ընկ. Ուիթոլ խան
ՃԷՕՐՄ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
99 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվրբուլ.

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211. Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կոշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կոշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պոքին Կալոշ	ՁՐՇ 95	Պալատական Կալոշ	ՁՐՇ 45
Պոթին	» 67	Կանանց մուճակ	» 40
Մայկ	» 150	Կանանց սկարբին	» 45
Սկարբին	» 52		

17

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Բոբին դէջ կանոնաւոր բեռնուղ

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սէ-էոսի որ պիտի մեկնի օգոստոս 5ին.

Բարիզ Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղեւորներ և բեռներ

Նաւագրէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմեցէք առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւշիւք Միլլէթ
14 Մոմանէ փողոց, թիւ 14

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՈՑ

Որ ամեն երկու անգամ կը բռնէ Լիվերբուլ և Արեւելեան Գլխու

Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ
Ումբրիա	7718	Գանգէսիա	4841
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4535
Սերվիա	7391	Սամարիա	2574
Ալբանիա	7268	Մարաթոն	2408
Բաւարիա	5587	Ագլան	2398
Սեքսոնիա	5517	Սարսիասա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալտիրա	2144
Ալէքսս	2143	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մարագգս	1855
Շեքսպուրկ	1614		

Marathon շոգենաւը, Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի օգոստոս 10ին.

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ Բրրմինգամ
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւշիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա 85

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1890, մինչեւ ցնոր տեսութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒՌՉԱՄԱՐ ԿԱՌԱԹՄԲՈՑ

| | Ռուսօտ | | | | |